

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

No. 54331.

Bijlage: 1.

Onderwerp: Overzicht No. 12.

1949 KR H AD A
's-Gravenhage, 29 Januari 1949.
Javastraat 68.

Hierbij heb ik de eer U een exemplaar aan te bieden van
Overzicht No. 12 van mijn Dienst, afgesloten per 15 Januari
1949.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

J.G. Crabbendam.

AAN: Alle Politieverbindingen.

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST.

Overzicht No.12. .

1948.

I N H O U D.

I.	De communisten en het conflict in Indonesië	blz. 1
II.	Beleidskwesties van de C.P.N. mede met betrekking op Indonesië	" 8
III.	Agitatie van de C.P.N. en de met haar verwante organisaties in binnen- en buitenland	" 15
IV.	Protesten van andere links-extreme groeperingen tegen de actie in Indonesië	" 20
V.	Actie "De Waarheid onder dak"	" 23
VI.	Reorganisatie van "Radio Werkend Nederland"	" 25
VII.	De O.P.S.J. als communistische groepering	" 27
VIII.	Eenheids Vak Centrale	" 31
IX.	De afzonderlijke Bedrijfsbonden van de E.V.C.	" 33
X.	Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties	" 36
XI.	Indonesië	" 39
XII.	Overzicht der stakingen in December 1948	" 43

INDEX a.

Publicaties in "De Waarheid" over zogenaamde verwording van de Nederlandse strijdmacht in Indonesië	blz. 3
Resolutie van het Partijbestuur der C.P.N.; verloochening van de Gemeenebest-politiek	" 5
Agitatie tegen Nederland in de communistische pers van de landen der Westerse Unie	" 6
Communistisch raadsincident te Enschede n.a.v. de actie voor een duurtetoeslag van f.2.50	" 8
Ook elders protesten van de C.P.N. tegen "reactionnaire" gemeenteraadsleden	" 9
De strijd in de bedrijven door de C.P.N. gestimuleerd	" 9
C.P.N.-leiding deed geen rechtstreeks beroep op de massa's om het werk neer te leggen, waarschijnlijk uit beducht-heid een échec als in 1947 te lijden	" 10
Extra-editie van "De Waarheid" inzake Indonesië	" 11
Propaganda voor het communistische Eenheidsfront in Nederland	" 11
L.L.Touw, bezoldigd C.P.N.-functionaris in het district Den Haag	" 12
Tegenslagen der C.P.N. in 1948	" 12
Besluiten van het P.B. der C.P.N. ten opzichte van het scholingswerk e.d.	en " 12 " 13
Scherper optreden tegen zg. afwijkingen in de Communis-tische Partij	en " 13 " 14
Naaste taken der C.P.N. en geuite verwachtingen	" 14
De communistische hoofdkern in Nederland en de hulptroepen	" 15
"Feiten en Cijfers" als propagandamiddel	" 16
Herdenking der Februari-staking in Amsterdam	" 17
De C.P.N. en haar "onvoorwaardelijke en onverbreekelijke solidariteit met de Sowjet-Unie"	" 18
Nieuwe Waarheidscampagne voor het werven van abonné's begint 1 Februari e.k.	" 23
Radio Werkend Nederland wil als culturele organisatie ook anderen dan C.P.N.-leden bereiken	" 26

INDEX b.

Maximum leeftijdsgrens van 30 jaar voor leden van de O.P.S.J. opgeheven	blz.29
Gedwongen aftreden van H.Hennink als wnd. landelijk secretaris der E.V.C.	" 31
Loon- en toeslagen door de E.V.C. beschouwd als rechtstreeks verzet tegen de "koloniale oorlog"	" 32
De politieke verbondenheid tussen E.V.C. en C.P.N. door laatstgenoemde officieel erkend	" 34
Vorming van vrouwengroepen in bedrijfsbonden van de E.V.C.	" 35
Het stakingsvoorstel van het O.V.B. kelderde	" 36 t/m " 38
De circulaire van "Nederland-Indonesië"	" 39
Bundeling van Indonesische verenigingen	" 40 en " 41

I. DE COMMUNISTEN EN HET CONFLICT IN INDONESIA.

Onmiddellijk na het bekend worden van de Nederlandse zuiveringsoperaties op Java en Sumatra kon dezerzijds in het vorige overzicht slechts een voorlopige indruk worden gegeven van enige eerste reacties hier te lande op het gewapend ingrijpen. In hoofdzaak werden daarin de protesten van de C.P.N. en van haar neven- en mantelorganisaties verwerkt.

In de wereldpers kwam inmiddels tot uiting, dat de voormelde ontwikkeling van de toestand in Indonesië de gemoederen in veel bredere kring had bewogen.

Het geschil werd vrijwel terstond in de Franse hoofdstad voor de Veiligheidsraad gebracht en lokte daar scherpe discussies uit. Het conflict zal door dit orgaan der Verenigde Volkeren nader worden behandeld in zijn eerstvolgende zittingen te Lake Success (Januari 1949). Voor de verdere gang der gebeurtenissen te dien aanzien kan gevoeglijk worden verwezen naar de berichtgeving van dagbladen en periodieken.

Te dezer plaatse dient dan allereerst in grote lijn nader te worden gezien in hoeverre de politiek-extreme partijen en groeperingen in eigen land zich over het Indonesische vraagstuk in zijn huidige stadium van ontwikkeling hebben uitgelaten. Hierbij is mede te letten op eventuele toekomstige gedragingen van die kant. Het lag voor de hand, dat scherpe reacties zouden komen uit het kamp der communisten. Zij hadden zich voordien reeds op heftig misprijzende wijze geuit over het Regeringsbeleid in het algemeen en over de gedragslijn van de kabinetten-Beel en -Drees inzake Indonesië in het bijzonder.

De C.P.N.'ers vooral poogden twee hoofddoeleinden te verwezenlijken; 1e. de Nederlandse Regering voor de ganse wereld te doen brandmerken als een onverdraagzame en machtsbegerige groep aanvallers. 2e. diezelfde bewindslieden in staat van beschuldiging te stellen, zogenaamd als wanbeheerders van het grote nationale goed; dit laatste ten koste van de wezenlijke belangen der Nederlandse arbeidersklasse en ten bate van imperialistische en koloniale winstmakers in Nederland en elders.

Beide pogingen werden geaccentueerd door de uitlatingen, zowel in woord als in geschrift, van vooraanstaande communisten in Nederland.

Ook thans trad wederom duidelijk aan het licht hoe deze tactiek der communisten in Nederland was afgestemd op de critiek, die Sowjet-Rusland te dezer zake o.a. liet horen als permanent lid van de Veiligheidsraad der U.N.O. Het dagblad "De Waarheid" beijverde zich om in berichtgeving en commentaar bij zijn lezerskring de indruk te vestigen, dat in de Veiligheidsraad alleen de Sowjet-Unie waarachtig in de bres sprong voor de onderdrukte koloniale volkeren. Het blad had voor de wijze, waarop de Sowjet-Russische woordvoert over het Indonesische conflict spraken, de meest uitbundige lof. Dit huldebetoon stond wel in schril contrast met de beschuldigingen aan het adres van de Nederlandse Regering.

De reeds gemelde uitlating van Paul de Groot in de Tweede Kamer (naar aanleiding van een (officieel tegengesproken) krantenbericht over een Nederlands bombardement op de open stad Djocja,

zogenaamd zonder enige voorafgaande waarschuwing) was van een soortgelijk gehalte als desbetreffende uitspraken door Sowjet-Russische woordvoerders voor de U.N.O. gedaan. De daaruit te trekken conclusie moest wezen, dat de Nederlanders nog erger dan de Duitsers waren.

De algemeen secretaris der Communistische Partij van Nederland ging echter nog verder. Tijdens de beraadslaging over de Regeringsverklaring inzake Indonesië (20-12-'48) merkte het Kamerlid De Groot letterlijk op:

"Er is in de Regeringsverklaring maar één heldere passage voor mij en dat is daar, waar de Regering-Drees zich zelf op één lijn stelt met de Griekse Regering-Tsaldaris. Het zal U toch wel bekend zijn, dat deze Regering-Tsaldaris in Griekenland door de openbare mening in de gehele wereld, en terecht, als een nazi-Regering wordt beschouwd, als een Regering, die het wereldgeweten herhaaldelijk, en terecht, in opstand heeft gebracht. Nog onlangs werd bekend, dat een meisje van 15 jaar door deze Regering-Tsaldaris is terechtgesteld en dat de politieke commissie van de Verenigde Naties heeft moeten ingrijpen om paal en perk te stellen aan de wreedheden van deze Regering".

De voorzitter van de Tweede kamer verzocht de geachte afgevaardigde de Regering van een bevriende natie buiten het debat te houden, waarop De Groot vervolgde:

"Het spijt mij, dat deze Regering door de Nederlandse Regering zelf in het debat is gebracht. Maar deze parallel, die in de Regeringsverklaring getrokken wordt, dat zich vergelijken met een buitenlandse Regering, die uitsluitend op geweld steunt, op buitenlandse steun en op wapens, die zij van het buitenland krijgt, is op zich zelf reeds een veroordeling van de Regeringspolitiek. Daarmede plaatst deze Regering zich buiten het Nederlandse volk. Daarvan moeten de Nederlandse arbeiders en de Nederlandse werkelijke democraten - niet democraten met de mond, maar met de daad goede nota nemen en waken tegen de mogelijkheid, dat de Griekse politiek, die thans in Indonesië aan de dag wordt gelegd, ook in Nederland een ernstige bedreiging wordt".

De Groot beschuldigde inzonderheid de Partij van de Arbeid van woordbreuk tegenover haar kiezers. Wie, volgens hem, niet alle onderscheidingsvermogen had verloren, moest zien, "dat deze partij de weg opgaat, die na de eerste wereldoorlog Mussolini in Italië is opgegaan, de weg van de koloniale oorlog en wereldoorlog".

Iedere arbeider in het land moest, volgens De Groot, thans weten, dat zijn arbeid niet bijdroeg tot herstel van het land, maar dat hij voor een koloniale roofoorlog werkte, dat hij niet werkte voor de opbouw, maar voor de verwoesting en de vernietiging, dat hij niet werkte om de sporen van de tweede fascistische wereldoorlog in Nederland uit te wissen, maar dat hij werkte om dezelfde verwoestingen in andere landen te brengen als de fascisten in Nederland hadden gebracht. De communisten waren, aldus De Groot, als gewoonlijk uitgescholden. Het bericht, maanden geleden in de C.F.N. pers gelanceerd, dat reeds binnenskamers tot de militaire actie van vandaag was besloten en dat zij maandenlang zorgvuldig werd voorbe-

reid, was door de "democraten" gelegenstraft en ontkend, zo vervolgde deze spreker namens de Tweede Kamer-fractie der C.P.N..

Het releveren van deze communistische critiek, in 's Lands vergaderzaal geuit, diene ter demonstratie ener tactiek, die de C.P.N. en haar meelopers in de communistische vak-, vrouwen - en jeugdbeweging sindsdien consequent hebben voortgezet en ontwikkeld. Het zogenaamd "krasse voorbeelden" over een S.S.-mentaliteit onder Nederlandse militairen in Indonesië, waarvan de inlandse bevolking nog vóór het uitbreken van de zuiveringsoperaties de bloedige dupe zou zijn geworden, heeft "De Waarheid" (van 28-12-'48) in doelbewust agitatorische stijl de algehele "verwording" van de Nederlandse strijdmacht in Indonesië willen kenschetsen.

Teneinde het denkbeeld "Nederland is afgezakt tot een fascistische staat" suggestief te verbreiden, liet het communistische dagblad in de laatste weken geen middel onbeproefd. De voorstelling van zaken, o.a. door Paul de Groot in de Tweede Kamer gegeven, werd, generaliserend, met vermeende bewijzen gestaafd. In "De Waarheid", hiervoren vermeld, (28-12-'48), drukte de redactie bijvoorbeeld naast de volledige tekst van een brief d.d. 14 December 1948, die een met name genoemde Nederlandse militair in Indonesië aan zijn naaste familie in Nederland zou hebben geschreven, "tevens een reproductie af van de voorkant van de brief aan zijn ouders, ter voorkoming van elke poging om de brief als een fantasie van De Waarheid "voor te stellen". Uit de in het hoofdorgaan der C.P.N. weergegeven brieftekst kwam naar voren, hoe de briefschrijver en enige van zijn strijdmakkers zich hadden verlustigd in een verhoor onder doodsb bedreiging van veertien door hen gearresteerde Indonesiërs in een afgezette kampong.

De levensgeschiedenis van deze soldaat, zo luidde het in een begeleidend hoofdartikel, was leerzaam. De briefschrijver was, volgens "De Waarheid", een vooraanstaand lid van de Kajotters (katholieke jeugdbeweging) te Vlaardingen. De met name genoemde soldaat was, aldus het hoofdartikel, "het ontstellende bewijs, welke vruchten de lessen en cursussen in de Kajotters-beweging opleveren. Wij kennen deze types uit de praktijk. Ook de SS-er "schreef roerende brieven naar huis over zijn kleine broertje en "zusje, waarnaar hij heimwee had, om tegelijkertijd in volkomen "gemoedsrust", te schrijven over de wreedheden, die hij en zijn "kameraden" onder het aangevallen volk bedreven".

Na deze hiervoren geciteerde passage en enkele andere zinsneden, stelde de C.P.N.-krant de "schuldvraag" aldus:

"Maar wie zijn schuldig, deze jongens, die spelen met het "galgentouw, vóór dat de tweede militaire actie losbrak en nu kinderen neerknallen, omdat ze eindelijk schieten mogen, zoals een lid van de Commissie van Drie over de overval op Djokja meldde, "of zij, die deze jongens eens tegen hun zin naar Indonesië uit-zonden?".

Ook de C.P.N.-pers zag hier, evenals de partijfunctionarissen die in den lande als sprekers op protestvergaderingen optraden, een treffende overeenstemming met de vandaden der Duitse bezetting.

Het doel, om daarmee allereerst de Landsregering-Drees te treffen, werd daarbij zonder meer duidelijk. Steeds luider en dringer zou, volgens "De Waarheid", de eis van de arbeiders moeten klinken: "De troepen terug. Onze jongens naar huis". De "Waarheid" (10-1-'49) drukte nogmaals een soortgelijke brief van een Nederlandse soldaat af, waarin gewag wordt gemaakt van (onbehoorlijk) optreden tijdens de gewapende actie.

Tijdens de recente beraadslaging in de Tweede Kamer over de Regerings-verklaring inzake Indonesië werd van Regeringswege door de Minister van Overzeese Gebiedsdelen nadere aandacht besteed aan de "vele kras-klinkende woorden", gebruikt door het Kamerlid De Groot. Laatstgenoemde meende, aldus Minister Sassen, dat de Nederlandse stellingen ten aanzien van de bestandsschendingen berustten op eenzijdige beweringen van de Nederlandse Regering. Zij waren echter niet eenzijdig van haar afkomstig, maar van de Republikeinse regering. De Minister verwees daarbij naar een tevoren door hem voorgelezen decreet van de Republikeinse minister van defensie. Voorts bracht Minister Sassen een citaat uit "De Waarheid" (19-11-'49) waarin aan de Regering de vrees werd toegeschreven een juiste voorlichting te geven over de ontevredenheid van de massa's over het Hatta-regiem en de zwakke positie van Hatta in het binnenland, omdat daardoor de Hatta-kliek slechts ontmaskerd zou worden en een golf van verontwaardiging over de wereld zou gaan.

Zoals bekend mag worden verondersteld, was het optreden van het Kabinet-Hatta tegen de communistische opstand, onder leiding van Moeso, voor de C.P.N. het sein zich in de vijandigste terminologie te keren tegen "de Hatta-kliek", die de nationale zaak van Indonesië zou hebben uitgeleverd aan de Nederlands-Amerikaanse imperialisten. De Nederlandse zuiveringsoperaties brachten tot heden geen ingrijpende wijziging in die vijandige houding jegens Soekarno, Hatta en andere Republikeinse leiders. De partijleiding der C.P.N. beseftte blijkbaar, dat zij zich tegenover haar aanhangers niet binnen een zo kort tijdsbestek opnieuw een radicale ommezwaai, ditmaal ten gunste van de geïnterneerde Republikeinse leiders, kon veroorloven.

Soekarno, Hatta c.s. zagen zich intussen voor hun te elfder ure begonnen anti-communistische activiteit lof toegezwaard van een gezaghebbende Amerikaanse instantie. Niemand minder dan Lovett, de plv. staatssecretaris van buitenlandse zaken der V.S., sprak namens staatssecretaris Marshall in een brief aan een Amerikaanse vakverenigingsleider over "het werkelijk democratische karakter van Soekarno's regering" en wenste de "Indonesische autoriteiten geluk met haar krachtig optreden tegen de communisten. Door aldus te handelen en door een vergelijk van de hand te wijzen, heeft de Indonesische regering bewezen, zich bewust te zijn van het feit, dat al de onafhankelijke volken thans inzien, dat de communisten geen ander doel nastreven dan de vernietiging van het nationalisme, waarachter zij zich verschuilen om hun juk op te leggen".

De C.P.N. van haar kant was, zoals bekend, na de mislukte opstandspoging van Moeso in "De Waarheid" gekomen met een uiteenzetting, dat Moeso in het geheel geen gewapende opstand had beraamd.

Deze heette geënceneerd door de Hatta-klied, met behulp van de door deze ijlings op vrije voeten gestelde Troztkist Tan Malakka en zijn gewapende bende-leden. Daarbij zou uitsluitend de bedoeling hebben voorgezet en om in de Republiek een bloedige jacht te openen op de communisten, de strijders bij uitstek voor nationale zelfstandigheid.

Inmiddels heeft de jongste resolutie van het Partijbestuur der C.P.N. ("Over de strijd tegen opportuniste en burgerlijk nationalisme en de naaste taken der Partij") aangetoond, hoe de volgelingen van Moskou in Nederland t.a.v. de Troztkistische leuze "In los van Holland, nu" voorlopig hetzelfde standpunt zijn gaan innemen als do door hen nog altijd verguisde R.C.P., die de volgelingen van wijlen Troztky in ons land verenigt.

Het partijbestuur der C.P.N. heert, blijkens zijn jongste resolutie (Waarheid, 17-12-'48) de zg. "Gemenebest-politiek" t.a.v. Indonesië verloochend, als bij nader inzien verwerpelijke "resten uit de bezettingstijd". Hierover had, zij het summier, ook de Minister van Overzeese Gebiedsdelen in de Tweede kamer-zitting van 20-12-'48 gesproken bij zijn weerlegging van de door Paul de Groot geuite beschuldigingen.

Deze toelichting van de zijde der C.P.N. moet van veel betekenis worden geacht, omdat zij, minstens voor de naaste toekomst, de politieke tactiek der communisten inzake Indonesië sterk zal beïnvloeden.

Enkele markante passages van de resolutie, opgesteld door het partijbestuur der C.P.N., worden derhalve hieronder weergegeven. "De Waarheid" (17-12-'48) publiceerte in een uittreksel van de tekst dezer resolutie o.m.:

"Deze 'Gemenebest-politiek' heeft een schadelijke invloed op de strijd voor de zelfstandigheid van Indonesië uitgeoefend. In Indonesië leidde zij tot zeer ernstige fouten der communisten, o.a. het principieel aanvaarden van de Linggadjadi-politiek en het 'Renville'-dictaat, waardoor de Indonesische revolutie in groot gevaar werd gebracht. In de Indonesië-politiek van onze Partij werd ook niet consequent genoeg gebroken met de 'Gemenebest-politiek', wat ten gevolge had, dat zij nog lange tijd aan de leuze der 'Nederlands-Indonesische Unie' bleef vasthouden. Weliswaar verklaarde zij, dat deze 'Unie' uit twee zelfstandige staten, Nederland en de Indonesische Republiek moest bestaan, doch het vooropstellen van een 'Unie', op welke wijze ook, was niet in overeenstemming met het recht van zelfbeschikking van het Indonesische volk tot aan de afscheiding toe. Het Partijbestuur herstelde deze fout in haar zitting van Mei 1948 en besloot onvoorwaardelijk voor de volledige zelfstandigheid van Indonesië op te komen. De ontwikkeling in Indonesië bevestigt de juistheid van deze stellingname".

En vervolgens:

"Onder deze omstandigheden is het de taak van onze Partij om haar krachtsinspanning tot ondersteuning van de Indonesische vrijheidsstrijd te verhogen. Verbonden met de actie voor het levenspeil der Nederlandse werkers, moet zij opkomen voor de redding

"van de gevangenen Indonesische vrijheidsstrijders van de beulshandelingen
"voor de stopzetting van de fascistische terreur, in de bezette gebieden
"bieden en in de Republiek, en met meer kracht dan ooit voor de terug-
"rugtrekking van alle Nederlandse troepen uit Indonesië". Deze
taken stelde de C.P.N. dus ter vervulling vóór het bekend worden
van Nederlands gewapend optreden op Java en Sumatra.

De communistische pers in het buitenland heeft zich terstond
gekeerd tegen, wat zij noemde, de brutale aanval op het Indonesische
volk.

De "Humanité" (20-12-'48) plaatste bij de eerste telegram-
men over de recente gewapende actie een fotoreproductie van een
brandend Javaans dorp, zogenaamd nadat een Hollands commando was
gepasseerd bij de omvangrijke operaties in de zomer van 1947. Over
de "verschroeide aarde"-tactiek van Indonesische verzetslieden
werd uiteraard niet gerept. Het aanrichten van de verwoesting werd
geweten aan het optreden van de Nederlandse strijdmacht.

De Prawda schreef over de militaire actie in Indonesië, dat
sinds het begin van de vijandelijkheden aldaar de Sowjet-Unie steunde
aan de zijde van de beweging voor nationale onafhankelijkheid heeft
gestaan. Het blad herinnerde aan Molotov's en Wysjinski's poging
in de Veiligheidsraad en de Assemblée om een veroordeling van de
Nederlandse politiek te verkrijgen. Ook werd de aandacht gevestigd
op het gebruik van Amerikaans leen- en pachtmateriaal. De Prawda
beweerde verder, dat het Russische standpunt was, dat de Nederland-
ers een ouderwetse imperialistische, koloniale politiek volgden
met de volledige steun van de Anglo-Amerikaanse financiële belangen.

Volgens "De Rode Vaan" (20-12-'48), het dagblad van de Bel-
gische Kommunistische Partij, had Spaak miljarden franks geleend
aan de Nederlandse regering. "Geld dat, zo zegde men, moest dienen
om de economische betrekkingen tussen België en Nederland te ver-
"betere. Maar dat gebeurt niet. Vandaag leren de bommen, die op
"Indonesië neerkomen, op welke wijze het geld van de Benelux gebrui-
"wordt. Benelux heeft zijn ware gelaat, een oorlogsgelaat getoond".

De communistische critiek uit Luxemburg kwam van de "Zeitung
vom Letzenburger Vollek" (20-12-'48). Het nieuwe oorlogsavontuur
van de Nederlandse regering moest, aldus het blad, iedere Luxem-
burger met schrik vervullen. "Nederland is voor ons de doorslagge-
"vende partner in de Benelux en we zien hier duidelijk, waartoe
"deze brave bondgenoot in staat is. De financiële lasten van deze
"oorlog, die heus niet zo gauw afgelopen zal zijn, zullen Nederland
"ertoe brengen de belastingen nog verder te verhogen, wat door het
"verdrag van de Benelux automatisch op ons volk neer zal komen".

Minister Sassen bracht in zijn redevoering tot de Tweede Kamer
(20-12-'48) een knipsel uit de Engelse communistenkrant "Daily
Worker" van 2 December 1948 ter sprake. Aan de communistische par-
tijen werd als eis gesteld: "intensified war against the Dutch in
the Dutch-occupied areas" (intensieve oorlog tegen de Nederlanders
in de door Nederlanders bezette gebieden). De bewindsman koppelde

daaraan de vraag of de woordvoerder van de U.P.N.-fractie in de Tweede Kamer "nog wel vrij is in zijn oordeel, omdat de strijd tegen de Indonesiërs in de bezette gebieden een eis is van de par-tijen, waarmee hij ten nauwste gelieerd is; omdat het désaveu van "wat de geachte afgevaardigde thans noemt het Renville-dictaat, hoewel ondertekend door Amir Sjarifoeddin, een eis is, die dezelfde "groepen, stromingen en partijen hebben gesteld".

Amir Sjarifoeddin maakte in het najaar van 1948, terstond na het bekend worden van de clandestiene terugkeer naar Indië van de in Koskou geschoolde communistische agitator Moeso, onver-wacht wereldkundig, dat hij, Sjarifoeddin, reeds jarenlang in het geheim communist was. Kennelijk toonde hij zich beducht om als politiek leider door Moeso te worden uitgeschakeld of naar de achtergrond te worden gedrongen.

Het Kamerlid De Groot had in zijn protest tegen het recent gewapende optreden in Indonesië o.a. de doodsangst van vrouwen en kinderen, die dachten aan het lot van hun vaders en mannen, in herinnering geroepen. Bij hem rees de vraag, alous parcerde de Minister van Overzeese Gebiedsdelen, of al deze overwegingen geen rol hadden gespeeld toen het parool werd uitgegeven voor een intensieve oorlog tegen de Nederlanders in de door Nederlanders bezette gebieden. En of deze zelfde overwegingen niet hadden gegolden toen blijkbaar het parool was uitgegeven om in Indonesië overal in de bezette gebieden het verzet te organiseren en te intensiveren.

II. BELEIDSAFKEURINGEN VAN DE C.P.N. MEDE MET BETREKKING OP INDONESIA.

De uitvoerige Resolutie van het Partijbestuur der C.P.N. (De Waarheid 17 en 18 Dec. 1948) houdt onder meer in, dat de Partij "voor het front van de massa" volledige opheldering moet brengen over haar politiek. En dan volgt, "in een notedop", wat daaronder wordt verstaan: "Zij moet onverzoenlijk, door critiek en zelfkritiek de strijd aanbinden tegen het rechtse opportunisme: het bukken voor de reactie, het terugwijken voor de rechtse sociaal-democratie, het reformisme in de vakbeweging, het negeren van het Trotskisme, het ongelooft in de krachten van de democratie en het socialisme, alle weifelingen t.a.v. de S.U. en haar leidende rol in de wereld, strijd voor de vrijheid, alle ondermijning en verslapping van de partijdiscipline en activiteit".

Een nieuw geluid is het vorenvermelde zeker niet, veeleer nagalm van bindende voorschriften door Moskou al in September 1947 bij de officiële oprichting van het Communistisch Informatie Bureau bekend gemaakt. Hoe dan ook, de C.P.N. heeft het nodig geoordeeld de strijdvaardigheid van haar leden nogmaals te wakkeren. Reeds eerder werd dezerzijds op de agressiever wordende manier van optreden der communisten gewezen. Nog vóór het jongste gewapende conflict in Indonesië hun gelegenheid bood opnieuw uitbundiger te protesteren, toonden de communisten in woord en geschrift onophoudelijk in de contramane te zijn. Hun oppositie werd de laatste maanden meer en meer onverzoenlijk.

In de gemeenteraadszitting te Enschede (13-12-'48) bijvoorbeeld zette de C.P.N.-raadsfractie, naar aanleiding van haar pleidooi voor f. 2.50 in plaats van f. 1.- duurtetoeslag per week, de zaak dusdanig op stelten, dat drie van haar leden uit de raadszaal moesten worden verwijderd. De streekpers besteedde, evenals "De Waarheid", vele kolommen aan deze rel. Hiermede zagen de communisten hun streven ten dele verwezenlijkt, namelijk om de politiek van hun partij voor het front van de massa op te helderen. De propaganda-actie trok in elk geval in zeer brede kring de zij het dan misprijzende aandacht. Deze afkeuringen in de niet-communistische kranten namen zij gaarne op de koop toe. De Eenheids Vak Centrale bracht enkele dagen later (17-12-'48) te Enschede nog eens circa 500 personen samen in een "solidariteitsvergadering". Heftige critiek werd daar geoefend op de "reactionnaire klik" in de gemeenteraad, in het bijzonder op een lid van de P.v.d.A. en van de A.R.Partij, die een zeer "arbeidsvijandige" houding heetten te hebben aangenomen. De communistische mantelorganisatie, de Nederlandse Vrouwen Beweging, volgde weer enkele dagen later dezelfde propagandistische gedragslijn. Zij hield te Enschede (20-12-'48) aansluitend een protestbijeenkomst tegen de te lage duurtetoeslag van Drees en de "reactionnaire uitlatingen" in de gemeenteraad.

In soortgelijke openbare vergaderingen elders viel het telkens weer op, hoe de woordvoerders, zowel mannen als vrouwen, hun kracht zochten in het richten van scherpe verwijten tot de Regering en haar zg. kapitalistische opdrachtgevers, alsmede tegen plaatselijke colleges. Het hiervoor genoemde geval-Enschede stond niet op

zichzelf, maar vond in zekere zin zijn equivalent in Zaandam, waar de C.P.N. een protestvergadering van 400 man hield (22.-12-'48), met spandoeken "Tegen koloniale Oorlog" en "Onze Jongens Terug". In de Enschedese raadszaal had de communistische fractieleider J. van 't Reve, o.m. Karl Marx citerende, gezegd: "dit Nederlandse comité ter behartiging van de belangen van de bourgeoisie, zetel de in Den Haag, is op dit moment de grootste vijand van de arbeidersklasse" (Waarheid 15-12-'48). Omdat hier kennelijk de Regering werd bedoeld protesteerde de burgemeester (voorzitter) tegen het woord "comité". Van 't Reve antwoordde, dat het van mening was, dat de raadsvoorzitter geen goede burgervader was, daar hij de naam in de arbeidersgezinnen niet kent. In Zaandam werd bij het buien de raadszaal, door de communistische wethouder van der Meer in verband genoemde protestvergadering eveneens scherpe kritiek op de Zaanse burgemeester Thomassen geoeffend. "Hij verdedigt de krijtpolitiek, een perfectionering van de aanpassingspolitiek van zijn "Colijn, die vergelijkbaar bij Drees nog een kleine jongen was". Daarom werd een protestmotie aan de gemeenteraad en de Burgemeester van Zaandam gezonden. In de motie aan de Burgemeester werd erop aangedrongen onmiddellijk een raadszitting uit te schrijven. Het Tweede Kamerlid H. Gortzak hekelde in dezelfde Zaanse protestbijeenkomst de Regeringspolitiek. "Evenals wij in 1940 het recht hadden ons niet te houden aan de overeenkomst van Generaal Winkelman met de Duitsers, doch ondergronds zijn gaan werken, hebben de Indonesië dit recht", aldus deze spreker, die verder opmerkte, dat in Nederland de verzetshelden niet meer geëerd werden. Men hielp de collaborateurs, "die zelfs voorzitter van een Tweede Kamer kunnen worden". De recente Kamerzittingen noemde Gortzak "een vertoning als van de Kroll-Opera tijdens het bewind van Hitler". Wat in Zaandam gebeurde was, was z.i. geen toeval. "Uw Thomasje is ongelovig. Deze ongelovige Thomas neemt niet aan, dat Uw levensomstandigheden slecht worden. Elke vorm van bespreking ontwijkt men". Ook Gortzak volgde het door de partij gegeven werkvoorbeeld, toen hij de arbeiders opwekte voor loonsverhoging te strijden "om dan het gold, dat hiermede eventueel los komt te kunnen onttrekken aan het bedrag dat anders voor de oorlogvoering in Indonesië wordt gebruikt".

Bedoelde protestvergadering te Zaandam trok verder de aandacht, omdat bleek, dat de C.P.N. daar een voorzitter van een plaatselijk stakingscomité liet optreden, die de stakingsmotieven bij een bedrijf te Koog aan de Zaan toelichtte en de aanwezigen opwekte de stakers te steunen. Ook elders werd de laatste tijd in verschillende andere C.P.N. bijeenkomsten zulk een stakingsintermezzo ingelast. De Partij toont in het huidige stadium veel waarde te hechten aan "de strijd in de bedrijven", gezien het feit, dat zij ook op protestvergaderingen tegen "koloniale oorlog" door de sprekers de klemtoon laat leggen op vermeende symptomen van bedrijfs-onrust en gestelde looneisen nog eens apart onder de loupe laat nemen. Verwacht kan worden, dat de C.P.N. juist aan het bedrijfs-werk in de naaste toekomst intensieve aandacht zal besteden.

Het ingrijpend veranderde aspect van de toestand in Indonesië leidde tot nieuwe agitatie, maar deze bleef over vrijwel de gehele linie beperkt tot een papieren- en woordenstrijd. Hoewel het communistische kamp niets liever had gezien, dan dat de arbeiders als protest tegen het gebeuren in Indonesië de bedrijven spontaan zouden hebben "platgelegd", spoorde de leiding der C.P.N. in geen enkel geval rechtstreeks tot staken aan.

De arbeiders in brede lagen bleken trouwens niet bereid vanwege het ingrijpen in Indonesië het werk neer te leggen en hun materiële positie zodoende te schaden. Verschillende factoren belemmerden voorts het uitvoeren van spontane stakingsplannen, o.m. de op handen zijnde feestdagen en de eventueel uit te keren gratificaties.

Nochtans hebben sommige communistische functionarissen individueel, zij het tevergeefs, pogingen aangewend om verspreid stakingen te doen uitbreken. In al die gevallen hield de partijleiding zich daar officieel buiten. Zij vermeed kennelijk de verantwoordelijkheid voor de herhaling van een échec, dat zij, met de E.V.C. tijdens de politieke actie van 1947 in Indonesië, had geleden. Als voornaamste oorzaken der mislukking destijds werden onlangs nog aangewezen: 1e. het te smalle aanvalsfront der arbeiders; 2e. hun gebrek aan solidariteit. De C.P.N. zou zich onder de huidige omstandigheden stellig geen redelijke kans om stakingen te doen uitbreken hebben laten ontgaan. Zulk een vorm van verzet zou immers aan de communistische protesten een overtuigend krachtadig cachet hebben verleend. De voormannen der C.P.N. en de aan haar verwant organisaties hadden nog maar in het jongste verleden herhaaldelijk hun ergernis getoond over de "futloze" en passieve houding der arbeidersklasse in Nederland. Het ontbreken ener radicale gezindheid onder de meeste Nederlandse arbeiders moet de C.P.N.-leiding op de eerste plaats hebben weerhouden van een rechtstreeks beroep op de massa's. Richtlijnen voor het plegen van daadwerkelijk verzet bleven van die kant achterwege, althans in het openbaar. "De Waarheid" van 20 December 1948 drukte als eerste reactie een proclamatie af van de C.P.N., die terzelfdertijd, meestal gestencild, in den lande werd uitgereikt of opgeplakt. Zij die verwacht hadden daarin opwekkingen tot het neerleggen van de arbeid te vinden, kwamen bedrogen uit. Aan het slot beperkte de partijleiding zich tot deze algemeenheden: "Weg met de koloniale oorlog in Indonesië!"
"Voor onmiddellijke loonsverhoging!"
"Leve de strijd."
"Weg met Drees".

Het werd ook hier verzet langs een omweggetje.

De C.P.N. trachtte reeds vóór het Indonesische conflict, onder brede lagen der arbeiders zoveel mogelijk "onlustgevoelens" te verwekken en te versterken. Haar propaganda beoogt de massa gestaag te wijzen op aanhoudende en onophoudelijke verslechteringen, die de wrange vruchten van het kapitalistisch stelsel worden genoemd.

Aanknopingspunten ten deze zijn o.m.: loon- en prijspolitiek der Regering, de z.g. "terreur" der Unievakbondsleiders, de Publiekrechtelijke Bedrijfs Organisatie en andere maatschappelijke en economische onderwerpen. Ook op internationaal terrein wordt,

overeenkomstig de richtlijnen van Kominform en Kremlin, geageerd o.m. tegen de beweerde toenemend ongunstige nasleep voor West-Europa van de Marshall-hulp, van de Benelux-afspraken, van de als Sovjet vijandige en oorlogszuchtig aangeduide Westerse Unie en de van haar verwachte uitbreiding: het Atlantisch Pact.

Volgens de communistische gedachtengang zal de toenemende achteruitgang van de maatschappelijke positie der arbeiders hen uiteindelijk dwingen hun berustende houding te veranderen in een strijdvaardig handelen. De gevoelens van onbehagen, aldus de communistische speculatie, zullen weldra zodanig gaan overheersen, dat de Partij alsnog tot de directe aanval kan overgaan, c.q. de het proclameren van werkstakingen, boycot-acties e.d.

De jongste resolutie van het P.B. der C.P.N. zal mede moeten worden gezien als een aansporing, gericht tot het partijleder en meest actieve leden, om zich sneller te bekwamen ter vervulling de gewichtige toekomstige taken, als hiervoren aangestipt.

In het vooruitzicht van de dit jaar te houden gemeenteraadsverkiezingen heeft de C.P.N. er tevens groot belang bij meer levend in de politieke brouwerij te brengen. Zij wil van zich laten spreken als van de enige partij, die in Nederland nog opkomt voor de belangen van de Nederlandse arbeidersklasse. Te hoop en te gras was die bewering vooral de laatste tijd weer gecolportageerd. In de extra-editie van "De Waarheid" 23-12-'48), luidde het in het hoofdartikel "Eenheid of fascisme!" dan ook: "Er is geen andere oppositie meer in het Nederlandse Parlement dan de communistische. De communisten alléén vertegenwoordigen het werkende volk te midden van deze "schijn-democratie, die de naakte dictatuur van het koloniale kapitaal onthult".

De toespraak van de woordvoerder der P.v.d.A. in het Parlement werd in hetzelfde extra-nummer, met sarcastisch commentaar doorspekt, weergegeven onder de koppen: "Jonkheer v.d.Goes van Schiet! - Rede ter verdediging van koloniale roofoorlog".

De zitting van de Tweede Kamer, aldus dezelfde extra-editie, "gaf een beeld van gelijkschakeling, zoals die uit de Duitse Hitler-parlementen bekend is".

De arbeiders van de P.v.d.A. en het N.V.V. werden bovenal aangespoord in de strijd tegen het fascisme "met hun partij- en hun vakverenigingsleiders te breken en de eenheid met de communisten tot stand te brengen".

Hierbij dient vooral de bedoeling niet uit het oog te worden verloren om zulk een aanbevolen "Eenheidsfront" te stellen uitsluitend onder leiding van de communistische partij. Overeenkomstig zijn actuele gedragslijn eist het internationale communisme voor zichzelf de alleenheerschappij op.

Nadat op 20-12-'48 de Regeringsverklaring was afgelegd (zie hoofdstuk I) en de voorzitter der Tweede Kamer de vergadering had besloten, werd op de publieke tribune, waar ongeveer 35 mannen en vrouwen, deels communisten, zaten "Weg met de koloniale oorlog" en

"Onze jongens moeten naar huis" geroepen. Een tweetal mannen werd daarop onmiddellijk verwijderd. Zij bleken te zijn de bekende gewezen leider der Haagse tramstaking, Leendert L. Touw, en een tweede, eveneens te 's-Gravenhage woonachtige communist. Touw is, zoals inmiddels in een Haagse C.P.N.-bedrijfskrant bekend werd gemaakt, benoemd tot bezoldigd districtssecretaris der C.P.N., onder Gerard Geelhoed. Tevens werd thans in diezelfde krant medegedeeld, dat Touw al sedert Februari 1948 lid was van het Dagelijks Bestuur van het District Den Haag van genoemde partij.

Het is niet toevallig, dat de C.P.N. in het huidig stadium militante, strijdlustige figuren op de voorgrond schuift, die, zoals Touw, getoond hebben over zekere capaciteiten te beschikken.

Reeds in voorgaande overzichten werd verondersteld, dat zij zich in het bijzonder met het bedrijfswerk van de C.P.N. zullen bezig houden. Daar liggen de voornaamste kansen om de partij uit de impasse te redden, waarin zij vooral gedurende het jaar 1948 is geraakt. Te dien opzichte zij slechts herinnerd aan de mislukte Welvaarts-actie, aan de politiek onfortuinlijke resultaten van de bijval, die de communisten betuigden aan de communistische staatsgreep van Februari '48 in Tsjecho-Slowakije, aan de betoonde adhesie met het streven van het Kominform en aan de disciplinaire, welhaast slaafse volgzaamheid van De Groot c.s. jegens Moskou. Deze laatste kwam vooral tot uiting in de totale ommekeer van de C.P.N. jegens Tito en andere Joegoslavische communistenleiders. Nadat Moskou de banvloek van het Kominform over de "afwijkingen" van de maarschalk had bevestigd, kwam de C.P.N.-leiding haar aanvankelijke verwarring te boven. Al deze strubbelingen deden zich niettemin demonstratief gevoelen bij de uitslag der verkiezingen van de Tweede Kamer van 7 Juli 1948.

Weliswaar had de C.P.N. haar teruggang in het parlement met twee zetels betreurd, maar daartegenover stelde de leiding het zó voor, dat die afval alleen de twijfelaars, de onstandvastige en niet-principiële aanhangers betrof, die na 1945 de communistische gelederen hadden aangevuld om na enkele jaren uit te treden. Dit verlies werd noodgedwongen uitgelegd als een uiteindelijke versterking van de Partij. De trouw gebleven aanhangers vormden, aldus het betoog, de vaste kern van principiële, doelbewuste strijders waarop de C.P.N. te allen tijde staat kon maken.

In de hiervoren aangeroerde Resolutie van het P.B. "Over de strijd tegen opportunisten en burgerlijk nationalisme en de naaste taken der Partij", werd de "scholing van de gehele partij" als de sleutel tot de algemene verbetering van het partijwerk gezien. De ideologische en theoretische scholing van de gehele partij en de "ideologische opvoedingsarbeid" onder de massa leidden het partijbestuur tot opstelling van het volgende besluit:

- a. alle leidende organen van de Partij van Dagelijks bedrijfsgroepbesturen, moeten de grootste aandacht, scholingswerk en de ideologische arbeid onder de m en tot men en dit werk zelve in de praktijk uitvoeren en leid.

- b. het populaire scholingsmateriaal (een scholingsboek in afleveringen), dat door het Partijbestuur wordt samengesteld, moet in massa-oplage verbreed worden en in de gehele Partij grondig bestudeerd worden;
- c. door bemiddeling van de uitgeverij Pegasus zullen goedkope uitgaven van de werken van Lenin en Stalin, alsmede de "Korte geschiedenis der C.P. der S.U." op massaschaal worden uitgegeven en de verkoop daarvan moet door de Partijorganisaties worden doorgevoerd;
- d. het maandschrift "Politiek en Cultuur" moet belangrijk verbeterd en uitgebreid worden en door de Partij op grote schaal worden verspreid;
- e. door alle afdelingen van de Partij, in gemeenten en bedrijven, moeten stelselmatig openbare cursusvergaderingen worden georganiseerd, waarin de Communistische theorie onder de partijlozen en politiek andersgezinde werkers moet worden uitgedragen;
- f. in de centrale partijschool zullen opleidingscursussen voor functionarissen op alle gebieden van het partijwerk worden georganiseerd;
- g. alle bestuurders en leden van de Partij moeten door individuele studie voortdurend hun kennis van de Communistische theorie verdiepen. Tenzinde hieraan leiding en aansporing te geven, zullen in "De Waarheid" en "Voorwaarts" rubrieken over de scholing geopend worden.

De in overzicht No. 11-1948 voorziene zuivering in de C.P.N.-gelederen begint zich wat duidelijker af te tekenen. Juist de leerstellige (doctrinaire) onverdraagzaamheid, kenmerk van het communisme der Derde Internationale, zal er toe leiden om leden, die zogenaamd nog te veel "rechts denken" en die te geringe activiteit ontplooiën te verwijderen. Het "nulla communia", het generlei gemeenschap onderhouden met bepaalde afwijkingen - zoals Trotzky-beweging, Vlam-groep, socialistisch reformisme e.d. - zal nog straffer dan voorheen worden doorgevoerd. Hier zien wij dus het standpunt, vastgelegd in de na de verkiezingsnederlaag van 1948 uitgegeven "Open Brief" van het Partijbestuur (Juli 1948), nader uitgewerkt. In de jongste Resolutie werd het aldus geformuleerd: "In de loop van deze strijd zal de Partij er alles op moeten zetten om de partijgenoten in wier optreden of in wier werk deze afwijkingen tot uiting komen, te overtuigen en te helpen hun fouten te verbeteren".

Het partijbestuur verklaarde echter "het bewuste verdedigen en propageren van opportunistische opvattingen of het nalaten om de gecritiseerde fouten te verbeteren, onverenigbaar met het lid-

maatschap der Partij".

Alzo een in quasi milde toon gehouden aankondiging van de verwachte scherpe partijzuivering. "De Waarheid" (p.a. van 8-1-'49) heeft reeds de namen vermeld van enige uit de C.P.N. verwijderde functionarissen.

Onder meer in samenhang daarmee gaf de Resolutie als naaste taken der Partij:

- a. de werving van bedrijfsarbeiders voor de Partij met alle krachten ter hand te nemen en de bedrijfsafdelingen daadwerkelijk op te bouwen als voornaamste organisaties van de Partij;
- b. stelselmatig krachten, die in de strijd naar voren komen en blijk geven van leidersbekwaamheid en toewijding aan de zaak van de arbeidersklasse en de Partij, op leidende posten te plaatsen;
- c. stelselmatig de Partij te zuiveren van onbetrouwbare en onge-disciplineerde elementen en van hen, die bewust de Partijlijn bestrijden;
- d. het tempo van het Partijwerk op te voeren en de strijd aan te binden tegen de sleur, de traagheid en het gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel bij het verrichten van dit werk;
- e. het partijwerk planmatig door te voeren, door het opstellen van plannen in alle afdelingen, districten en voor de hele Partij.

Van de tot nu toe met weinig of geen tastbare resultaten gevoerde agitatie tegen de Regeringspolitiek - inzonderheid t.a.v. Indonesië - verwacht de C.P.N. blijkbaar:

- a. dat de arbeiders in grote getale weldra het inzicht zullen krijgen, dat hun huidige leiders hun materiële en geestelijke belangen hebben verraden en verkwaanseld.
- b. dat de onverzoenlijk-beginselvaste houding van de C.P.N., en, boven haar uit, van Moskou, de arbeiders binnen afzienbare tijd ook in Nederland zal moeten overtuigen van de noodzaak zich ter beveiliging van hun wezenlijke belangen alleen te scharen achter de banier van het communisme.

De C.P.N. beschouwt haar achteruitgang tot heden als een voorbijgaand verschijnsel. De voorwaarden voor een gestadige groei en versterking van de Partij acht zij aanwezig en op zijn minst bevorderd door de actuele ontwikkeling van de politieke en sociaal-economische verhoudingen in Nederland en Indonesië.

Het ware lichtvaardig deze voorstelling van zaken te kwalificeren als een illusie zonder meer.

III. AGITATIE VAN DE C.P.N. EN DE MET HAAR VERWANTE ORGANISATIES IN BINNEN- EN BUITENLAND.

Uit voorgaande hoofdstukken moge al gebleken zijn, dat de met Moskou verbonden communisten in Nederland hun oppositionele activiteit bovenal richtten tegen het door hen verguisde beleid der Kabinetten-Beel en -Drees. De partijen, welke ze schraagden, werden, met als voornaamste mikpunt de P.v.d.A., ten volle verantwoordelijk gesteld voor de ontwikkeling van de toestand, hier te lande en in Indonesië ontstaan. Onnodig te verklaren, dat de huidige situatie, respectievelijk op politiek, staathuishoudkundig en militair terrein in de somberste kleuren werd geschilderd.

Zelfs de communisten konden echter de werkelijkheid niet volledig voorbij zien. Hun grootscheepse agitatie heeft het spreekwoordelijk effect gesorteerd van de berg, die een muis baarde.

De verscherping van de partijkoers (zie de Open Brief van Juli '48 en de Resolutie van December '48) zal wellicht leiden tot een strengere schifting van partijleden. Men redeneert aldus: in Partij dient alleen het beste deel van het Nederlandse volk te worden bijeengebracht, dat behoort op te treden als organisator van een massale volksbeweging. "De lonen omhoog" en "De troepen terug uit Indonesië" moeten de twee uitgangspunten van zo'n campagne zijn.

Daarnaast houdt de C.P.N. er nauwlettend toezicht op, dat zij als hoofdkern kan blijven beschikken over voldoende hulptroepen, teneinde haar acties effectief te spreiden. Het grote belang vooral van communistische "neven-organisaties" kwam in de nog op til zijnde campagne inzake Indonesië weer sterk naar voren. E.V.C., N.V.B., A.N.J.V. en vele andere pijlers, die het communisme mede dragen, bewezen in het verleden reeds hun bereidheid om de Partij te steunen wanneer de nood aan de man kwam. De communisten in deze neven- en mantelorganisaties gaven bij het conflict in Indonesië opnieuw blijk hun plicht te verstaan en de partijlijn stipt te volgen. Juist de neven-organisaties waren zeer belangrijk voor het partijwerk, aangezien zij een middel vormden om tot massale acties te geraken. "De Waarheid"-nummers van de laatste paar weken leverden daarvoor, zelfs wanneer men zich bepaalde tot acties inzake het Indonesische probleem, markante aanwijzingen. Na het inzetten van de Nederlandse zuiveringsoperaties verschenen in "De Waarheid" reeds vele protesten van personen en organisaties (waaronder linkse, doch niet communistische, ook talrijke aan de C.P.N. nauw gelieerde verenigingen) te weten: van de E.V.C., het A.N.J.V., de O.P.S.G., de jeugdvereniging "Nieuwe Koers", het Hulp-Comité Indonesië, de Nederlandse Vrouwen Beweging (N.V.B.), de Ver. "Nederland-U.S.S.R.", alsmede het Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties (O.V.B.), de Vlamgroep, de Democratisch-Socialistische Studentenvereniging "Politeia", de staaksters van de regenkledingfabriek Hollandia, van een aantal Amsterdamse Bouwarbeiders, van veertig trekkers uit de jeugdherberg Assenburg. Voorts in het buitenland van de Internationale Studenten Unie (I.U.S.) te Praag "namens 3 miljoen aangesloten studenten", de National Association of Student Organizations (Groot-Brittannië), het Congres van de Verenigde Poolse Ar-

beiderspartij (lees de communistische partij in Polen) etc.

Ook het dode materiaal bewees daarbij diensten, bijvoorbeeld "Feiten en Cijfers", de wekelijkse C.P.N.-publicatie van z.g. documentaire gegevens. In wezen is dit wel-doordachte communistische propagande, omdat door bepaalde keuze, weglating en rangschikking van het feitenmateriaal en de erboven geplaatste titels onder het mom van objectiviteit een politieke suggestie wordt gewekt. In de slot-aflevering van 1948 No. 51-2e jaargang) werd een samenvatting (met verwijzing naar de bronnen) gegeven onder de titel: "Ned. regering streeft naar herstel van kol. dictatuur". Met weglating van de technische verwijzingen lijkt het dezerzijds van belang deze compilatie hieronder te doen volgen:

"De regering heeft het altijd zo voorgesteld, alsof zij de zelfstandigheid van het Indonesische volk in een z.g. federale regeringsvorm wilde erkennen. In feite heeft zij door een verdeel- en heers-politiek de ontwikkeling der Republiek ondermijnd. De P.v.d.A. heeft deze politiek steeds gedekt, of het nu door Schermerhorn, Logeman, Jonkman of Drees gebeurde. Zij maakte de uitzending van dienstplichtingen mogelijk. Het Parool verwiersp in schijn, maar staat volledig achter deze politiek. De z.g. federale overgangsregering, zoals die nu is afgekondigd bij besluit "bewind in Indonesië in overgangstijd" betekent herstel van de koloniale dictatuur. Dit werd reeds door de Indonesië-kenner der P.v.d.A. aangetoond. Orde en rust moeten z.g. worden hersteld, zoals zeker in Z.-Celebes of door de dodentrein van Bondowoso, het platbranden van kampongs, de concentratiekampen, enz. geschiedde. De belangen van het groot-kapitaal en niet recht en rechtvaardigheid staan op het spel. Het gaat om de financiële baten, om de belangen van de Ned. Handelsmij. De Renville-overeenkomst werd ondertekend, als nieuwe poging om de Republiek te overrompelen en genoeg te laten nemen met de positie van doelstaat. Nederland saboteerde steeds de onderhandelingen, ook volgens de Commissie van Drie. Dit bleek ook uit haar houding t.a.v. de Veiligheidsraad. C.P.N. waarschuwde voor hernieuwde militaire actie. Beel en P.v.d.A. kwalificeerden dit als verkiezingsstunt. De P.v.d.A. was beducht voor invloed op verkiezingsuitslag; de militaire actie werd uitgesteld. De Tijd verklaarde echter, dat militair geweld binnen 4 maanden zou worden hervat. Hatta verried de vrijheidsstrijd door tekening van de Renville-overeenkomst, en door de rijkdommen van zijn land uit te leveren aan het Amerikaanse imperialisme (Fox-contract). Moeso zette de bezwaren tegen Hatta's regering uiteen. De communisten organiseerden met de socialisten het fusie-congres. Hatta besloot tot verscherpte actie tegen de communisten (zie redevoering van P. De Broot - Waarheid van 26 October). De Ned. Ind. regering verklaarde de communisten vogelvrij. Hatta arresteerde de leiders van de SOBSI; niet alleen communisten, maar ook andere vooruitstrevende elementen werden gearresteerd. C.P.N. eiste verbod van onderhandelingen met Quisling-Hatta en protesteerde tegen de moorden van de Hatta-klik. De Ned. regering echter stuurde haar minister van buitenlandse Zaken naar Hatta. Hatta verklaarde zijn bereidwilligheid om samen te werken met de deelstaten en de Ned. Regering. De

mil. actie is dan ook niet gericht tegen Hatta, maar tegen het Indonesische volk".

Ook uit deze opsomming treedt aan het licht, dat de C.P.N. er alles op gezet heeft haar aanhangers door een aaneenrijging van losse feiten te overtuigen, dat zij terecht het Indonesische vraagstuk ziet als een affaire, waarin van de zijde der Nederlandse overheid het "kolonialisme" hoogtij zou hebben gevierd. Dit is nochtans maar een enkel facet van de communistische progaganda.

Omdat in tegenstelling met 1947 in 1948 geen C.P.N.-Kerstcongres werd gehouden, ontbrak een massaal platform. Teneinde alsnog te kunnen demonstreren zocht de partijleiding naar een andere "uitlaat". Op Tweede Kerstdag (26-12-'48) werd op het Waterloo-plein te Amsterdam, en aansluitend op de Nieuwe Oosterbegraafplaats, wederom een massale herdenking van de holden der Februari-staking georganiseerd. "De Waarheid" gaf het geflatteerde aantal van twaalfduizend deelnemende Amsterdammers op. Radio-Moskou maakte het nog mooier en sprak over een demonstratie van honderdduizend arbeiders in Amsterdam. Dit (vervroegde) eerbetoon aan de verzetshelden van de hoofdstad, waarvoor de communisten wederom met uitsluiting van anderen alle eer voor de C.P.N. opeisten, droeg zonder meer het karakter van een openbare demonstratie tegen de Regering-Drees. Het zal, naar achteraf is gebleken, niet bij deze voortijdige Februariherdenking alleen blijven. De C.P.N. heeft namelijk een "Herdenkings Comité Februari 1941" gevormd onder voorzitterschap van B. Brandsen. Dit doelde mede "met verbazing en verontwaardiging" kennis te hebben genomen van het voornemen van Amsterdam's burgemeester om dit jaar de herdenking te leggen in handen van het college van B. en der hoofdstad. Het (communistisch) comité stelde zich op het standpunt, dat alleen zij het recht hebben de herdenking te organiseren die in die dagen en ook nu de verdedigers waren van de democratische rechten en vrijheden van de werkende bevolking. J. Brandenburg, het hoofd van het Bedrijfsbureau der C.P.N., lichtte dit standpunt toe in De Waarheid (12-1-'49) in het artikel: Herdenking Februari-staking - Niet in verkeerde handen! De organisatie-leider Chris Smit opende de eerder vermelde herdenkingsmeeting van tweede Kerstdag o.m. met deze woorden "Opnieuw staan wij in een zwaar en moeilijk ogenblik in de strijd voor vrede en brood, evenals het Indonesische volk, dat zijn strijd voor onafhankelijkheid zal voortzetten, totdat de vrijheid is veroverd en het kan zeggen: wij veroverden de vrijheid met de werkers van de onderdrukkende natie".

De voorzitter van de C.P.N. liet over de werkelijke bedoeling van deze Decemberse Februariherdenking generlei twijfel bestaan in zijn, volgens "De Waarheid" (27-12-'48), felle, hartstochtelijke en diep bewogen rede.

De redactie vormelde er zelf o.m. het volgende van: "Sprekende over de koloniale oorlog, zeide G. Wagenaar: De Nederlandse regering voelt zich beledigd door ons manifest en de extra editie van "De Waarheid". Maar als de Nederlandse regering zich beledigd voelt, zeggen wij, dat zij zich niet beledigd behoeft te gevoelen, maar wij, omdat zij onze doden heeft zwart gemaakt.

De regering tracht haar houding te rechtvaardigen door te verklaren, dat aan de soevereiniteit van Nederland niet getornd mocht worden, maar de werkelijkheid is, dat de soevereiniteit van Nederland aan Amerika is prijsgegeven.

Zij zeggen, dat de oorlog in Indonesië nodig is, omdat er gezuiverd moet worden, maar nodig is, dat de beloften aan het Indonesische volk ingelost worden; en als er wat gezuiverd moet worden, dan dient dit niet in Indonesië, maar in Nederland zelf te geschieden (luid en stormachtig applaus).

Wij zullen met verdubbelde kracht de strijd voeren voor vrede en vrijheid. Schaart je aan de zijde van de C.P.N., waarin deze 18 doden zijn opgegroeid, want het was onze partij, die het mogelijk heeft gemaakt de strijd te voeren, zoals zij die strede. Strijdt tegen de regering-Drees, voor het einde van de oorlog en voor de vrede, opdat ook in Nederland de vrijheid gowaarborgd blijve, strijdt voor de verwezenlijking van het socialisme. Laten we op deze wijze onze doden herdenken".

In dezelfde krant, waarin van deze herdenking uitbundig gewag was gemaakt, werd in een hoofdartikel "Sowjet-Unie en Indonesië" de houding van de Sowjet-Unie in de Veiligheidsraad zeer nadrukkelijk geprezen. Scherp werd in één adem van leer getrokken tegen de Nederlandse Regering. De Sowjet-regering kon, aldus "De Waarheid", niet meedoen aan het voorstel van Jessup (Amerika) om de Commissie van Drie het materiaal te laten verzamelen, dat de Veiligheidsraad in staat moest stellen de "verantwoordelijkheid" vast te stellen voor het uitbreken van deze nieuwe militaire actie. Niettemin, aldus het blad, had de resolutie angstvallig vermeden de Nederlandse aanvaller bij zijn naam te noemen. "Dit des te erger, nu de regering Drees openlijk heeft aangekondigd, dat zij tot nieuwe militaire actie was overgegaan. Aan een dergelijke hulp voor de koloniale reactie in Nederland kon noch wilde de Sowjet-Unie medewerking verlenen".

Een verklaring voor dit standpunt van het hoofdorgaan der nationale communistische partij, die de C.P.N. beweert te zijn, is te vinden in de jongste Resolutie van het Partijbestuur. Het stelt de vast, dat de onvoorwaardelijke en onverbrekelijke solidariteit met de Sowjet-Unie, de Bolsjewistische Partij en de leider van alle vooruitstrevende krachten ter wereld, kameraad Stalin, de voorwaarde tot het behoud van de vrede en het herwinnen van de zelfstandigheid van ons land is. Daarom diende, volgens de C.P.N., een beroep op het burgerlijke nationalisme, dat ondergeschikt is aan de bourgeoisie te worden verworpen. "De neiging om daarvoor terug te wijken, om de leidende rol van de Sowjet-Unie in het kamp van de vrede te ontkennen of te verdoezelen, moet als het grootste opportunistische gevaar door de Partij zonder aarzelen bestreden en uitgebannen worden. Dergelijke neigingen leiden tot verraad aan de natie en aan het socialisme".

De houding van de Tito-groep werd ten deze als afschrikwekkend voorbeeld gesteld en het Partijbestuur verklaarde, "dat de dagelijks voorlichting over de resultaten van het socialisme en de vredes-

politiek van de Sowjet-Unie, in de pers, in de massa-propaganda, in de vakbeweging, in alle massa-organisaties en in de Partij zelve, tot de voornaamste plicht van iedere communist behoort".

Kennelijk in navolging van het Amsterdamse voorbeeld werd Dinsdag 4 Januari 1949 in Rotterdam-Zuid een demonstratie gehouden, onder leiding van de bekende C.P.N.-bestuurder B.G. van der Ham. Door een groep van omstreeks 60 personen van circa 18 tot 25 jaar werd afwisselend geroepen "De troepen terug uit Indonesië", "Weg met de koloniale oorlog van Drees" en "Vrouwen en moeders, redt de zonen". Deze optocht werd op last van de politie ontbonden. Een door het A.N.J.V. aangekondigde actie, elders in de Maasstad te houden, ging niet door wegens gebrek aan belangstelling. Later hield de C.P.N. in Rotterdam nog een buurt demonstratie van dezelfde aard.

Elders in dit overzicht werd onder het hoofdstuk Indonesië gesignaleerd, dat Radio Moskou in een van haar Nederlandse uitzendingen juist de namen noemde van enige niet-communistische personen die zich tegen het gewapend optreden in Indonesië hadden uitgesproken. Op 20 Dec. l.l. wijdde dit zendstation een uitvoerige beschrijving aan Indonesië, dat opnieuw "de arena van bloedige gebeurtenissen" was geworden. Volgens een bericht van "United Press" aldus deze mede delingen, hadden de Nederlandse mannen een volledige Amerikaanse uitrusting, Amerikaanse uniformen en zelfs Amerikaanse veldtrafsoenen. Nederland had, aldus de commentator, de Republiek onder openlijke bedreigingen en chantage onderhandelingen opgedrongen over het scheppen van de z.g. Verenigde Staten van Indonesië onder Nederlandse vlag. De Amerikaanse monopolies stonden achter deze camouflage.

Overigens bood deze uitzending de bekende communistische oorsprongstelling van zaken. Na een uitval tegen de "Commissie van Kwade Diensten" en het laken van "de openlijke tegenstand van de Amerikaanse afgevaardigde (in de Veiligheidsraad) en tevens van de vertegenwoordigers van de oude koloniale mogendheden" werd verzekerd, dat de sympathie en het vurige medegevoel van de gehele vooruitstrevende mensheid aan de zijde staan van het moedige en vrijheidslievende Indonesische volk. In de uitzending van 21 Dec. maakte Radio Moskou gewag van de demonstratie van enige personen op de publieke tribune in de Tweede Kamer na de voorlezing van de Regeringsverklaring. "De politie verscheen onmiddellijk op de publieke tribune en arresteerde enige personen".

IV. PROTESTEN VAN ANDERE LINKS-EXTREME GROEPINGEN TEGEN DE ACTIE IN INDONESIË.

Het verzet tegen het Regeringsbeleid inzake Indonesië (actie van 18-12-'48 en volgende) bepaalde zich ook bij de links-extreme groeperingen buiten de C.P.N. vrijwel algemeen tot het uiten van vlammende protesten. Zo bijvoorbeeld de "Vrije Katheder", waarvan de redactie een gedrukt pamflet aan haar lezers richtte, waarin "die diepe ontsteltenis" kennis wordt genomen van de hervatting van de koloniale oorlog in Indonesië met alle politieke en militaire middelen. "Nederland zou aan de Indonesische volken opnieuw het recht ontzeggen op vrijheid en zelfbeschikking, waarvoor het zelf tachtig jaar tegen de Spanjaarden en vijf jaar tegen de Duitsers had gestreden. "De Minister-Präsident vergeleek het Nederlandse optreden zo uitdrukkelijk met dat van de Griekse regering". De redactie van de "Vrije Katheder" hoopte in de geest van lezers en medewerkers te handelen wanneer zij tegen deze gang van zaken een scherp protest liet horen, dat echter niet alleen een incidenteel karakter mocht dragen. In de toekomst moest voortdurend worden gewerkt "aan het bevorderen van die geestesgesteldheid, die oorlog en geweld, het verbreken van verdragen en verkiezingsbeloften uitdrukkelijk afwijst en die het zelfbeschikkingsrecht van de naties als de basis van de volkerengemeenschap erkent".

"De Tribune" (25-12-'48) verklaarde zich solidair met Indonesië in een oproep aan de arbeiders van Nederland. Het is volgens het blad deze geest van solidariteit met de Republiek Indonesië, welke thans meer dan ooit noodzakelijk is, nu regerings- en legercommuniqués de publieke opinie zullen trachten te vertroebelen door de gerechtvaardigde gewapende tegenstand der Indonesische massa's als "gruwelen" voor te stellen. Eventuele solidariteitsverklaringen van C.P.N. en E.V.C. met de Indonesische strijders zullen blijkens het orgaan van de R.C.P., met wantrouwen door de arbeiders worden ontvangen, die beu zijn van het Stalinistische verraad en gedraai in het afgelopen jaar.

Deze oproep van het Politiek Bureau der Revolutionnair-Communistische Partij besloot met de oude Trotskistische leuze: "Indonesië los van Holland, nu!" - en verder: "Organisatie van de boycot - Organisatie van de strijd voor de terugtrekking der troepen! - " voor de onverbrekelijke solidariteit met de Indonesische arbeiders en arme boeren"

De aanhangers respectievelijk van de Communistenbond "Spartacus" en van de "Vrije Socialisten", sloten zich bij de protesten aan. "Spartacus (25-12-'48) schreef onder de kop "Het koloniaal bewind wordt hersteld" over een haast beschamende kalmte van de zijde der Nederlandse arbeiders.

"Socialisme van onder op" (25-12-'48), orgaan van de Nederlandse Bond van Vrije Socialisten, maakte in een artikel van zijn redacteur L.J. Bot o.a. de opmerking, dat de methode van Hitler om onverwachts toe te slaan door de Nederlandse regering is overgenomen. Wel werd erkend, dat de situatie zich de laatste weken in

ongunstige zin ontwikkelde. De oorlogszuchtige elementen zagen hun werken eindelijk met succes bekroond.

De Vlam-groep, die zich reeds fel tegen de eerste actie in Indonesië had gekeerd, zette haar critiek op de regering in verscherpte vorm voort. Er werd een comité van actie uit de Vlam-groepen gevormd, dat zich in een pamflet richtte tot de "kameraden, arbeiders". De weg tot arbitrage stond open volgens het comité. De bedoeling van de plotselinge actie zou zijn, de arbeiders voor voldoende feiten te stellen en zo van onmiddellijke reactie af te houden. Het pamflet luidt dan: "Wij echter roepen U op, de oorlog met alle door U getuigd geachte middelen te keren. Vergadert nog heden alom en neemt onmiddellijk Uw besluit. Herinnert U de oude leuze: Hoel het raderwerk staat stil, als Uw machtige arm dat wil".

De Vlam-groep en de Vrije Socialistenvereeniging hadden elkaander te Dordrecht in hun gezamenlijk verweer tegen de strijd in Indonesië gevonden. Jef Last hield daar een tendentieuze en met feitelijke onjuistheden doorspekte toespraak (5-1-'49) voor een gecombineerde bijeenkomst.

Het partijbestuur van de "Oude S.D.A.P." zond een adres van protest aan de Minister-President. Het partijbestuur zeide zich niet aan de indruk te kunnen onttrekken, dat de regering de breuk met de Republiek doelbewust had geforceerd.

De vereniging "Nederland-Indonesië" gaf namens haar Landelijk Bestuur uiting aan gevoelens van diepe verontwaardiging. Het bestuur achtte het gewelddadig optreden van de Nederlandse Regering ten zeerste verwerpelijk en een bedreiging van de vrijheid van geheel Indonesië. In een te Amsterdam gehouden protestvergadering voerde o.a. Drs. L. de Jong het woord, die het optreden van de Nederlandse Regering evenals andere woordvoerders in scherpe bewoordingen veroordeelde. De ultra-pacifistische groeperingen (o.a. A.N.V.A. en Kerk en Vrede) gaven uiting aan hun afkeer van de vernieuwde militaire actie in Indonesië. A.N.V.A. (Algemene Nederlandse Vredes Actie) deed dit vergezeld gaan van een telegrafisch beroep op de Minister-President om alsnog de bestaande moeilijkheden door bemiddeling en verzoening op te lossen. Ook het Humanistisch Verbond en verder groeperingen van Indonesische studenten en organisaties gaven op strijdvaardige wijze uiting aan hun critiek. De Indonesische studenten in Nederland, georganiseerd in de Roekoem Peladjar Indonesië, riepen de jeugd van de gehele wereld op met de Indonesische jeugd te strijden voor het zelfbeschikkingsrecht. De bekende drie Indonesische organisaties van deels extreem-linkse huize in Nederland, "Perhimpunan Indonesia", "Perkoempoelan Islam", en "Persatoean Pendoedook Indonesia" verklaarden, dat tegen de militaire agressie slechts een vastberaden strijd van het gehele Indonesische volk paste. Ter vorming van een gemeenschappelijk front riepen zij alle partijen en organisaties in Indonesië en in het buitenland op.

De Vrijdenkersvereniging "De Dageraad", die als atheïstisch genootschap officieel niet aan politiek doet, keurde in een open-

bare vergadering (Alkmaar 25-12-'48), bij monde van Mevr. Alma-
Heynen, het gewapende optreden van Nederland in Indonesië af. Deze
spreekster, die o.a. lid van het (communistische) comité "Hulp aan
Indonesië" is, sprak van "het ontketenen van de oorlog in Indonesië"
door Nederland en over "een degeneratie in de politiek". Het heette
plicht aan deze oorlog een einde te maken door een gezamenlijk
protest.

V. ACTIE "DE WAARHEID ONDER DAK"

De obligatie-campagne ter voltekening van de 3e lening ad f.300.000.- werd afgesloten, zo deelde het Dagelijks Bestuur der C.P.N. d.d. 5-1-48 mede.

Op de laatste dag van het afgelopen jaar was de derde Obligatie-lening voor het bouwen van een eigen drukkerij

voor "De Waarheid" voltekend, tot een bedrag van f.291.995.37.

Het Dagelijks Bestuur der C.P.N. sprak zijn waardering uit voor die districten, die hun plan vervuld en meer dan vervuld hadden voor wat de inschrijvingen betraf. De volgende districten waren echter hierbij ten achter gebleven:

<u>District:</u>	<u>Nog te vervullen taak:</u>
Gooi- en Eemland	1.6%
Utrecht	18.8%
Amsterdam	19.5%
Limburg	21 %
Twente	25.5%
Kennemerland	27.1%
Friesland	31.8%
IJsselstreek	32.1%
Rotterdam	40.6%
Groningen	46.8%
Noord-Holland-Noord	48.5%
Gelderland	51.4%
Noord-Brabant	64.9%
Drenthe	70.3%
Zeeland	87.1%

Ofschoon hier dus, blijkens opgave van de partijleiding vijftien der totaal zeventien districten vrijwel alle ernstig te kort schoten, werd het bedrag van drie ton toch voltekend. Een vreemdsoortig succes, gelet op het feit, dat elk district een nauwkeurig percentage van de totaal vereiste f.300.000.- voor zijn rekening moest nemen, en niet meer. Het staatje van "De Waarheid" zou de conclusie billijken, dat er aan het totaal bedrag nog al wat moet ontbreken. De verantwoording van de losse giften en stortingen kwam namelijk ook ten goede aan het stijgen van het percentage per district.

Het Dagelijks Bestuur deed een beroep op de leden en besturen van "deze afdelingen" (waarom nu geen districten?) alsnog hun achterstand in de loop van de komende veertien dagen in te halen, en hun taak volledig te vervullen.

Voor alle afdelingen restte thans nog, om de gelden, die ingeschreven waren, doch nog niet afgedragen, binnen te halen binnen de kortst mogelijke tijd.

Eerst wanneer de 300.000 gulden in baar geld zouden zijn afgedragen, zou dit eerste deel van de taak om "De Waarheid" onder dak te brengen, met succes zijn voleindigd.

Intussen had het Dagelijks Bestuur maatregelen getroffen voor het organiseren van een nieuwe actie voor het werven van abonné's.

Deze campagne zal op 1 Februari worden ingezet.

In de loop van de maand Januari dienden de Waarheid-Werf-Brigades zich gereed te maken en moesten in alle

afdelingen van de Partij, waar zulke Brigade's nog niet bestaan, deze worden opgericht, plannen voor het vergroten van het lezerstal worden opgesteld, werf-adressen worden verzameld en alle verdere stappen worden gedaan, om ook deze werfcampagne tot een succes te maken.

Aan de vóóravond van Kerstmis waren op ruime schaal kerstenvelopen met groen-rode hulst-opdruk, inclusief een kersthoudschap namens de "Bouwcommissie", bezorgd aan lezers van "De Waarheid". De C.P.N. en "De Waarheid" begroetten Kerstmis als een welkome gelegenheid om nogmaals een beroep te doen op de offervaardigheid van allen, die aan de volstorting van de benodigde drie ton voor het communistische dagblad wilden helpen. In de krant van 24-12-48 stond de opwekking "Doet Uw Kerstgaven in de envelop - met Uw solidariteit zal dan spoedig De Waarheid van de eigen pers "rollen".

De boodschap bevatte de aansporing dit jaar 1948 te besluiten "met vertrouwen in eigen kracht en kunnen".

VI. REORGANISATIE VAN "RADIO WERKEND NEDERLAND"

Sjef Pieters, voorzitter van de stichting "Radio Werkend Nederland", liet zich maar weinig kansen ontglippen om voor een communist door te gaan, die streng in de leer is. Hij zag de dingen doorgaans alleen in de tegenstelling zwart-wit, ook bij de vervulling van de speciale radio-taak, hem door de C.P.N. opgedragen. Hij moest echter ervaren, dat zelfs zijn partijgenoten het werk van R.W.N. niet in die mate ondersteunden als aanvankelijk werd verwacht. R.W.N. ging in de nauwelijks drie jaren van haar bestaan mede daardoor aanzienlijk achteruit. Dientengevolge moest de Stichting tegen het einde van 1948 ingrijpend gereorganiseerd worden. (Zie maandoverzicht No. 10-1948, blz. 8 en 9). Uiteindelijk viel de beslissing, dat R.W.N. zelfstandig mocht blijven voortbestaan, maar op een bredere basis dan voorheen.

Het artikel door Sjef Pieters aan de voorgenomen veranderingen gewijd (Waarheid 18-12-'48) gaf daaromtrent enige opheldering.

Na een tirade op het ondergaande kapitalisme en een uitval tegen "goedkope, platvloerse, Amerikaanse humbug, "doortrokken met oorlogspropaganda" kwam de schrijver terzake. R.W.N. moest bij de door regeringswillekeur opgelegde verijdeling van haar activiteit als communistische omroepvereniging nu allereerst "Kunst aan het volk" gaan brengen. De strijd moest worden aangebonden "tegen "de kitsch, de perversiteit, de morele verwildering, die "door Amerika worden geëxporteerd en door de dienstknochten "van Amerika met ijver aan de man worden gebracht". Tussen de arbeidersklasse en kunstenaars en intellectuelen diende een brug te worden geslagen. Zulk een verbond van werkers, al of niet in een zang-, muziek-, of toneelvereniging georganiseerd, tezamen met de kunstenaars en intellectuelen zou, aldus Pieters, veel goed en nuttig werk kunnen doen.

R.W.N. was, zo meende de schrijver, de organisatie, die hiertoe het initiatief kon nemen. Zij wordt opgericht als de toekomstige omroepvereniging van de arbeidersklasse en andere vooruitstrevende bewegingen van het Nederlandse volk om de radioprogramma's op een hoger peil te brengen.

Indachtig het communistische vredesoffensief, vervolgde Sjef Pieters: "Geen zendtijd voor hen, die het niet met de "reactionnaire en oorlogszuchtige politiek van de regering "eens zijn. Geen zendtijd voor hen, die de vrede willen".

R.W.N. zou die zendtijd, volgens haar voorzitter, niet eerder verkrijgen voordat "deze reactionnaire regering is "weggevaagd en vervangen door een werkelijk democratische. "Dat zal de taak zijn van de arbeidersklasse, geleid door de "Communistische Partij".

R.W.N. had van het begin af als haar taak gezien, dat het de massa van werkers ook actief aan het culturele leven moest laten deelnemen. Daarom organiseerde de stichting op bescheiden schaal concerten en toneelvoorstellingen, lezingen en filmvoorstellingen en deed het eerste stapje op de weg van vacatiebesteding en tourisme voor de arbeiders. R.W.N. hielp, volgens de opsomming van haar voorzitter, bij het oprichten van zang- en toneelverenigingen. Derhalve werden

de voorwaarden voor het opbouwen van een brede cultuurorganisatie van de arbeidersklasse in R.W.N. aanwezig geacht. Dit werk verdiende in het huidige stadium te worden verbreed.

Voorop moest staan "dat deze organisatie als leidraad "het Marxisme-Leninisme" had, omdat zij anders als een schip zonder kompas zou zijn. Deze taak werd de volle ondersteuning van de C.P.N. en alle vooruitstrevende krachten waard geacht.

Interessant was wat de schrijver opmerkte over het dezerzijds reeds gesignaleerde streven van de C.P.N. om ook haar partijvergaderingen door film, muziek en dans aantrekkelijk te maken. Inderdaad kon worden geconstateerd, dat de belangstelling van de leden der C.P.N. voor dergelijke "opgeluisterde" politieke bijeenkomsten groter was dan voor de strikt zakelijke vergaderingen.

En hier deed Pieters een kritisch geluid horen, dat men ten deze soms verviel in excessen. Een "omlijsting" van een politieke vergadering achtte hij goed, mits het niet overdreven werd. In dat geval demonstreerde men daarmee zijn zwakte en organisatorische onmacht om een krachtig politiek leven in de Partij te organiseren. Zulke bijeenkomsten werden nauwelijks meer dan ontspanningsavonden, ten nadele van het strijkkarakter van de Partij.

"Bovendien, zelfs als cultuur- en ontspanningsbijeenkomsten hebben zulke vergaderingen geen nut, want er wordt slechts de kring van partijgenoten mee bereikt."

De bredere cultuurorganisatie, tot welke R.W.N. moest uitgroeien, zou buiten die kring moeten gaan en velen, die onverschillig zijn of onder arbeiders-vijandige invloed verkeren, met de strijdende arbeidersbeweging (in casu met de C.P.N.) in aanraking brengen.

Met het oog op deze laatste ontboezeming verdient de ontwikkeling van de R.W.N. zeker met aandacht te worden gevolgd, want zij zal zich volgens haar plannen, ook gaan bezig houden met de algemene ontwikkeling en de populair-politieke opvoeding van de massa door het doen houden van lezingen en cursussen, het stichten van bibliotheken e.d.

Tot nog toe valt er nog geen opleving waar te nemen in de organisatorische praktijken van R.W.N. Het artikel van haar voorzitter, dat ongetwijfeld door de partijleiding werd goedgekeurd, zo niet ingegeven, moet echter worden beschouwd als het begin van een nieuw arbeids-stadium van deze organisatie.

VII. DE O.P.S.J. ALS COMMUNISTISCHE GROEPERING.

De Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd heeft op haar drie-daags congres te Amsterdam (27-30 Dec.48), indien dit al niet overbodig ware, ook naar buiten politieke kleur bekend. Aan haar doelstelling lag van begin af aan, zoals eerder werd opgemerkt, propaganda voor het communisme ten grondslag. De op dit eerste congres gehouden inleidingen, gedachtenwisselingen en commissoriale besprekingen ademen een "progressiviteit", die door woordkeus, wijze van argumentatie en bestrijding van tegenstanders de methodiek van het communisme duidelijk aantoonde.

Bij de O.P.S.J. gaat het met een sprongetje via onderwijs, onderwijsbegroting, studentenbelangen en critiek op de Regering, naar veroordeling van de "koloniale oorlog", lofredenen op het onderwijs van de U.S.S.R., afbraak van het Amerikanisme, banvloek over het kapitalistisch systeem in het algemeen, naar het vurig bewonderde einddoel; het communisme van Moskou.

In aansluiting op vroegere mededelingen dezerzijds betreffende het optreden dezer organisatie, kan t.a.v. het O.P.S.J.-congres te Amsterdam het volgende worden vastgesteld: het onderscheidde zich hoogstens in kleinigheden van de manier waarop het apert communistische Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (A.N.J.V.) tot dusverre optrad. Het is opgevallen, dat tijdens het congres in de hoofdstad, de voorzitter van de O.P.S.J., Joop Wolff (Johan Frederik Wolff) de touwtjes strak in handen hield. Naast hem trad Theodore Johan Henrar op de voorgrond. Het A.N.J.V., waarin eerstgenoemde, tevens een bestuursfunctie bekleedt, heeft de O.P.S.J. als zijn petekind aanvaard. Het gaf ook op dit congres blijk van belangstelling voor de groei van de jonge organisatie. Betty Zeehandelaar, de in extreem-linkse kringen populaire jeugdleidster, kwam namens het A.N.J.V. de groeten overbrengen en wonste veel succes. Zij stipte nog even de noodzaak aan, dat de studerenden zich vertrouwd maskten met de moeilijkheden van de fabrieksjeugd. De O.P.S.J. besloot aan het gemeentebestuur van Rotterdam telegrafisch te verzoeken om Jan Hoogaarspel (vooraanstaand C.P.N.-er) alsnog toe te staan voor de "onderwijs-commissie" in de Maasstad als spreker op te treden. Bedoelde commissie, die in Rotterdam voor schoolieren vooraanstaande sprekers uitnodigt, had tegen deze keuze bezwaar gemaakt. Haar beslissing bracht achteraf nog groot rumoer teweeg onder de congresserende O.P.S.J.'ers.

De aanwezigheid van Paul de Groot, de algemeen secretaris van de C.P.N., op de demonstratieve vergadering van het congres (300 bezoekers), alsmede een met foto's geïllustreerd groot verslag in "De Waarheid" (29-12-48), droegen er ten overvloede toe bij om eventuele twijfel ten opzichte van de gezindheid der O.P.S.J.-leiders definitief weg te nemen.

Onder daverend applaus, aldus het communistisch partijblad, besloten de honderden studerende jongeren en de belangstellende ouderen telegrammen te zenden aan de Regering en de Veiligheidsraad, waarin onmiddellijke stopzetting van de oorlog in Indonesië werd geeist.

Schilden, opgehangen in de met dennegroen versierde congreszaal, droegen o.a. als opschriften: Staakt het vuren -

Troepen terug; Onderwijs-Jeugd-Vrede; Geen leugens in de leerboeken; Studeren, Strijden, Overwinnen. Een pakje "veroordeelde" leerboekjes der middelbare school was symbolisch "gehangen" in de vergaderruimte. Verder prijkten de Nederlandse en de Indonesisch-Republikeinse vlag in de zaal.

Gedurende de demonstratieve zitting hield Joop Wolff zijn standaardrede (weliswaar met gowijzigde woordenkeus) over Onderwijs-Jeugd-Vrede. In bedoelde toespraak waren tevens de voorstellen vervat tot het zenden van vorenvermelde telegrammen, waarin geist werd, "dat de koloniale oorlog in Indonesië zou worden stopgezet". Reeds op 21-12-48 had "De Waarheid" gemeld, dat de O.P.S.J. een telegram aan de Minister-President Dr. Drees had verzonden, waarin de dagelijkse leiding zeide te hebben kennis genomen van de hervatting van de koloniale oorlog in Indonesië. Zij wist zich "de woordvoerder van alle vooruitstrevende scholieren, studenten en kunststuderenden in Nederland", wanneer zij onmiddellijke stopzetting van de oorlogshandelingen en terugroeping van de troepen uit Indonesië eiste. In verband hiermede zij vermeld, dat een der O.P.S.J.'ers een dag later een felle aanval deed op de dem. soc. jongerenvereniging "De Nieuwe Koers", in welks orgaan een brief zou zijn gepubliceerd, die "De Nieuwe Koers" had gericht aan de Regering betreffende Indonesië. Daarin werd om opheldering gevraagd. De O.P.S.J. vroeg niet maar eiste, volgens deze spreker.

Het reeds meer vermelde Indonesische orkestje "Sinar Laoet", dat volgens een der leden van het O.P.S.J.-congrespresidium uit schepelingen bestaat, trad in de demonstratieve samenkomst op, evenals de Indonesische danser Kamadjoey, die volgens "Vrij Nederland" (31-12-48) thans in Parijs veel succes oogst. Een orkestlid van "Sinar Laoet" sprak in het Nederlands ten overstaan van het O.P.S.J.-congres zijn afschuw uit over de koloniale oorlog in Indonesië, die gevoerd werd door de Nederlandse Regering. Hij riep de O.P.S.J. op er het hare toe bij te dragen, daaraan een einde te maken. Tevoren had Johan Henrar de Indonesische danser en een der orkestleden van "Sinar Laoet" bouquetten rode tulpen en witte seringen aangeboden, en aan toevoegend: "Dit zijn de kleuren van de vlag, die weldra weer over vrij Indonesië zal waaien". De Indonesiërs waren met luide ovatie's begroet door de vergaderde O.P.S.J.'ers en andere belangstellenden.

De burgemeester van Amsterdam bleek geweigerd te hebben om een O.P.S.J.-congresdelegatie te ontvangen, die kwam protesteren tegen een in de hoofdstad open gestelde "fascistische Griekse fototentoonstelling". Men wenste sluiting en het beschikbaar stellen van de vrijgekomen expositie-ruimte voor jonge Nederlandse kunstenaars. De delegatie had nadien met de gemeentesecretaris van Amsterdam gesproken. Hij zou als zijn oordeel hebben geuit, dat de zaak niet zo belangrijk was en dat het helemaal niet vast stond, dat Tsaldaris een fascist was.

De Waarheids-verslaggever berichtte daaromtrent, dat de vergadering van deze uitlating met grote verontwaardiging had kennisgenomen. Een vrouwelijk delegatielid (Else Mulder) werd door het congres luide toegejuicht na haar opmerking: "Maar er zijn vele studerende jongeren, die het hier niet bij zullen laten, burgemeester d'Ailly". Het congres eiste nog in een

motie: verbetering van de positie der onderwijzers door het spoedig tot stand komen van de beloofde gelijkstelling met de rijksambtenaren. Aan het einde van de laatste congresdag (2-12-48) formeerde een aantal O.P.S.J.'ers een optocht naar de Keizersgracht, waar gedemonstreerd werd voor het perceel, waarin de Griekse fototentoonstelling werd gehouden. Daarna op het Muntplein gekomen greep de politie in en joeg de groep uiteen, die een schild meedroeg met het opschrift: "Geen Tsaldaris in Amsterdam".

Volgens een der leiders van de O.P.S.J., telde de groep nog geen 100 man en zou dus voor zo'n demonstratie geen vergoeding nodig zijn geweest. De politie had z.i. niet mogen ingrijpen.

Uit bovenstaande gedragingen is inmiddels wel afdoende gebleken, dat deze organisatie van progressieve studerende jeugd in het kielzog van de communistische agitatie meevaart en dat haar initiatieven volkomen zijn afgestemd op die van A.N.J.V. en C.P.N., welke laatste bijv. ook elders (Den Haag) ageerde tegen de Griekse fototentoonstelling.

Het orgaan van de O.P.S.J. "De Poort", zou te beginnen met het Januari-nummer 1949 niet meer worden gestencild, do gedrukt. Het zou tevens worden omgedoopt in "Studie en Strijd". Een abonnementwerfactie werd aangekondigd, als zijnde noodzakelijk wegens de hogere kosten van het organisatieblad. Tenslotte zij nog vermeld, dat het O.P.S.J.-congres voornemd, enkele statutenwijzigingen goedkeurde. Voortaan is o.m. toetreding tot de organisatie niet meer gebonden aan een maximum leeftijdsgrens van 30 jaar, zoals tot nu toe het geval was.

De O.P.S.J. ontving ter gelegenheid van haar eerste congres een brief van instemming namens de Wereld Federatie van Democratische Jeugd, waarvan zij onlangs lid werd. De Utrechtse hoogleraar Professor M.G.J. Minnaert verklaarde telegrafisch, dat de O.P.S.J. een grote taak had. Hij hoopt op en verwachtte veel succes.

De O.P.S.J. is er vooral de laatste weken in geslaagd meer en meer de aandacht op zich te vestigen. Aanvankelijk werd zij in de dagbladen - "De Waarheid" inclusief - zelden of niet genoemd.

Gedurende de jongste verslagperiode verschenen echter in diverse bladen berichten over haar. Het begon met "De Waarheid" (27-11-48), waarin gewag werd gemaakt van het bezoek aan Minister Rutten van een delegatie van de O.P.S.J.; een en ander was voorbereid op de conferentie van de O.P.S.J., gehouden te Amsterdam op 9 en 10 October 1948. (Zie overzicht No. 9-1948 blz. 8 en 9).

Op 10 December j.l. verscheen in het "Nieuw Utrechts Dagblad" (uitgave Het Parool) de aankondiging van de op 14 December daaropvolgende te heuden lezing door Prof. Minnaert, georganiseerd door de O.P.S.J., over het onderwerp: "Maak het Hoger Onderwijs toegankelijk voor arbeiderskinderen". De zelfde krant, alsmede "Het Vrije Volk", wijdden op 15 Dec. j. een uitvoerig artikel aan deze voordracht.

Inmiddels was (4-12-48) een propagandistisch artikel verschenen in "Sol Justitiae" (uitgave Utrechtse Universiteits Gemeenschap), waarin mede de lezing van Prof. Minnaert was

aangekondigd.

De organisatie had verder ijverig propaganda gemaakt voor haar eerste congres te Amsterdam. "De Waarheid" gaf hierover meerdere artikelen, verluicht met foto's. Wat intern al eerder was gebleken, werd toen ook naar buiten duidelijk. Het pleiten voor verbetering van het onderwijs was slechts een aanloop. De organisatie ging zich in toenemende mate politiek roeren. De demonstratieve optocht tegen de Griekse fototentoonstelling vormde wel een veelzeggend sluitstuk van het congres. Dit gebeuren zal er wel niet toe bijdragen de O.P.S.J. een brede aanhang te bezorgen. Het aantal leden dezer organisatie bleek tot heden maar gering te wezen.

VIII. EENHEIDS VAK CENTRALE.

De thans afgesloten verslagperiode bracht voor de E.V.C. twee hoogtepunten van spanning, de ene van inwendige, de andere van uitwendige aard. Het gold: a. het aftreden van H. Hennink als waarnemend landelijk secretaris; b. het Indonesische conflict.

Sub a. - De mededeling van het secretariaat van "Werkend Nederland" (No. 30, 4e jaargang, 1 Januari 1949) behelste, dat d.d. 16 December 1948 aan alle instanties van de E.V.C. een door H. Hennink ondertekende circulaire was gezonden. De tekst werd in het E.V.C.-orgaan volledig gepubliceerd. Hennink deed daarin o.m. mede, dat zich sedert geruime tijd in zijn gezinsleven moeilijkheden hadden voorgedaan. Bij het uitvoeren van zijn besluit om uit het gezinsverband te treden, en door de wijze waarop hij een nieuwe verbintenis aanging, waren zijn persoonlijke belangen in botsing gekomen met die van de organisatie.

De Landelijke Raad van de E.V.C. had aan H. de wenselijkheid kenbaar gemaakt zijn functie ter beschikking te stellen. Met ingang van 16-12-'48 had H. zich teruggetrokken als waarnemend secretaris. Bij nadere overweging meende Hennink tevens als consequentie te moeten bedenken als lid van het hoofdbestuur der E.V.C.

Het "na riepgaande bespreking" genomen besluit van de Landelijke Raad was, volgens de toelichting van "Werkend Nederland", gegrond op het inzicht, "dat in geen enkel geval van functionarissen geduld kan worden, dat bij de oplossing van persoonlijke moeilijkheden de belangen van de organisatie op enige wijze in het gedrang komen".

De werkzaamheden zouden, tot aan de vervulling van de vacature, verricht worden door het dagelijks bestuur der E.V.C.

Na het demonstratieve afscheid in Januari 1948 van B. van der Hout als algemeen E.V.C.-secretaris (wegens het beleggen van een vergadering van uitsluitend bij de C.P.N.-aangesloten E.V.C.-functionarissen) werd Hennink met de waarneming van het secretariaat belast, onder handhaving van zijn oude functies van redacteur en scholingsleider der E.V.C. De wederzijdse relaties zijn thans blijkbaar volledig verbroken, aangezien de leden is aangezegd alle correspondentie voortaan te richten aan het secretariaat van de E.V.C. Het enige en spaarzame commentaar van die instantie, geleverd op het gedwongen ontslag, luidt: "Nu de arbeidersklasse in een moeilijke en zware strijd tegen een verdere verlaging van het levenspeil en voor leensverhoging is gewikkeld, moet het werk van onze organisatie ongehinderd voortgang kunnen vinden".

"De Waarheid" (8-1-'48) gaf het bericht over Henninks aftreden in luttele regels op een binnenpagina.

Sub b. - Het Indonesische conflict en de E.V.C. Aan de mededelingen elders in dit overzicht en het voorgaande overzicht (blz. 6 en 7) gedaan, behoeft slechts weinig te worden toegevoegd. De protesten van de Eenheids Vak Centrale bleven, evenals die van haar politieke voegd, de C.P.N., beperkt tot een stertvloed van papier en woorden.

De partijlijn inzake Indonesië werd ook in de E.V.C. van hoog tot laag, van Berend Blokzijl tot en met de bescheiden functionaris in de kleinste afdeling, zonder uitwijkingen gevolgd.

De poging der E.V.C. om een staking in de Rotterdamse haven uit te lokken bleef beperkt tot de uitgifte van een pamflet harerzijds. Daarin werd aan de havenarbeiders voorgesteld gedurende een etmaal te staken. Te kennen werd gegeven, dat het Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties (O.V.B.) eveneens zou meedoen. Dit ontlokte per ommekeer protest van het O.V.B. (zie verder onder het desbetreffende hoofdstuk O.V.B.)

De tweede gewapende actie in Indonesië leidde noch in Rotterdam, noch elders in den lande tot rechtstreeks politieke stakingen. De arbeiders verrichtten in de grote bevolkingscentra, waar extremistische elementen zich nog het meest konden roeren, vrijwel normaal hun werk. Zij lieten zich door geen enkele oproep of vlugschrift aan zetten tot daden van actief verzet. Alle propaganda werd door de E.V.C. toegespitst op eisen om loonsverhoging en hogere duurtetoeslag. Deze campagne viel geheel te vereenzelvigen met de min of meer bewogen pleidooien, die communistische raadsleden en andere C.P.N.-vertegenwoordigers hielden voor toekenning van de f.2.50 duurtetoeslag.

Evenmin als het voorstel der C.P.N.-Kamerfractie, te elfder ure aan Regering gedaan, om een extra Kerstgratificatie aan de arbeiders toe te kennen, boekte de E.V.C.-campagne grote resultaten. Beider activiteit droeg voornamelijk een politiek-agitatorisch karakter. De E.V.C. stelde vast, dat iedere loon- en toeslagactie en elk daaruit voortvloeiend arbeidsconflict, een rechtstreeks verzet tegen de "koloniale oorlog" inhield. Vandaar de instemming met de stakingen bij de N.D.S.M., Hollandia en enkele andere bedrijven in Amsterdam en hier en daar elders. Deze werden alle op economische motieven begonnen. De E.V.C. (en C.P.N.) zien ze tevens als belangrijke politieke strijdmiddelen. Zelfs indien het gewapend conflict in Indonesië achterwege ware gebleven, zou de bedrijfsagitatie waarschijnlijk niet anders dan thans zijn geweest. In verband daarmee is bijv. vermeldenswaard, dat een bekende E.V.C.-agitator in de Rotterdamse havens op 6-12-48 een staking trachtte uit te lokken. Hij stelde de eis van f.2.50 toeslag per week, plus toekenning van een gratificatie. Met moeite wist hij drie arbeiders te vinden, die de wensen bij de werkgevers naar voren brachten. Een korte bespreking was daarvan het magere resultaat. De E.V.C. liet de laatsté tijd gedurende het schaftuur in verschillende bedrijven toespraken houden. Sommige zaken weigerden dit toe te laten, andere deden het wel. De uitkomst was in beide dezelfde, namelijk nihil.

IX. DE AFZONDERLIJKE BEDRIJFSBONDEN VAN DE E.V.C.

Sedert de zomer van 1948 heeft de E.V.C. de voorgenomen decentralisatie van haar organisatie krachtig doorgevoerd, (Zie overzicht No. 7-1948, blz. 23 en 24 en No. 8-1948, blz. 15 en 16). De E.V.C. verwachtte in haar gewijzigde vorm op groter schaal te worden opgenomen in het Georganiseerd Overleg. Tot nu toe kon zij daaraan maar zeer spaarzaam deelnemen, nl. in nauwelijks tien gemeenten, waaronder Amsterdam.

De mogelijkheid tot de structuurwijziging voornoemd, vond, zoals bekend, haar basis in het besluit van de Landelijke Raad van de E.V.C. dd. 4 Nov. 1947, luidende:

- 1e. De Landelijke bedrijfsgroepen van de E.V.C., voor zover de wenselijkheid aanwezig, kunnen worden omgevormd tot juridisch autonome bedrijfsbonden, aangesloten bij de E.V.C.;
- 2e. Het samenstellen van ontwerp-statuten en huishoudelijke reglementen ten behoeve van de bedrijfsbonden, dient in overeenstemming met het bestuur van de E.V.C. te geschieden en behoeft de goedkeuring van de Landelijke Raad van de E.V.C.

Deze ingrijpende verandering vond haar oorsprong in de volgende gebeurtenissen:

- a. de mislukte fusie van de E.V.C. met het N.V.V.
- b. de weigering van de Koninklijke goedkeuring op de statut der E.V.C. (beschikking Minister van Justitie 1e Afd. B., No. 1778 dd. 9 April 1948);
- c. de indiening van het Wetsontwerp Publiek - Rechtelijke Bedrijfsorganisatie (P.B.O.) en de Ontwerpwet, houdende regelen omtrent ondernemingsraden; en
- d. de uitsluiting van de E.V.C. door de Regering van het Georganiseerd Overleg van Rijkspersoneel en diverse contactcommissie's.

Uit het sub b en d genoemde volgt, dat de E.V.C. en de bij haar aangesloten organisatie's, mede op grond van de inhoud van de sub c genoemde wetsontwerpen, geen deel zouden kunnen uitmaken van bestuurs- en bedrijfsorganen, zoals die in genoemde wetsontwerpen worden voorgesteld.

Handhaving van dit complex van maatregelen zou betekenen dat de E.V.C. en de bij haar aangesloten bonden geheel geïsoleerd komen te staan van de praktijk der vakbeweging.

Het uiteindelijke doel van de voorgestelde structuurwijziging van de E.V.C. en de daarbij aangesloten bedrijfsbonden vindt dan ook plaats: "omdat hiermede aan de Overheid "het argument ontvalt, dat zij heeft kunnen hanteren om de "bij de E.V.C. aangesloten bedrijfsorganisatie's op grond "van juridische bezwaren niet tot het Overleg toe te laten".

Tot nu toe is de vakbondspolitiek der E.V.C. er op gericht geweest, om het gehele bestuursapparaat van de E.V.C. met alle ten dienst staande middelen, aan de leiding van de C.P.N. ondergeschikt te maken. De erkenning van het partijbestuur der C.P.N. in de na de verkiezingen 1948 gepubliceerde "Open Brief", nl. dat het partijbestuur der C.P.N., met betrekking tot het vakbondsbeld "onvoldoende een zelfstandige politiek heeft gevoerd", is onjuist. Het is juist de leiding van de C.P.N. geweest, die de politiek van de E.V.C. heeft uitgestippeld, terwijl de leiding van de E.V.C. en die

der aangesloten bonden, voor het overgrote deel in handen van de communisten is.

Het partijbestuur der C.P.N. ging haar strijd in de vakbeweging over een breder front uitstrekken, dan dat der E.V.C. alleen. De Resolutie (Waarheid 17-12-48) over de "Mobilisatie van de Vakbeweging" bevatte te dien aanzien vermeldenswaardige passages.

Het Partijbestuur der C.P.N. herhaalde daarin, "dat het absoluut noodzakelijk is, dat alle pgn., die daarvoor in aanmerking komen, tot de vakorganisatie moeten toe treden. In de huidige situatie is het werk in het N.V.V. het belangrijkste".

"De communisten moeten daarom in het N.V.V. voor het behoud van de aansluiting bij het W.V.V. voor de vakverenigingsdemocratie, en voor de eenheid met de E.V.C. opkomen. Het Partijbestuur herinnert er alle communisten, die in de E.V.C. zijn georganiseerd, aan, dat zij, evenals de partijgenoten in het N.V.V. en andere organisatie's, tot plicht hebben als actiefste en onbaatzuchtigste werkers voor de belangen van de arbeidersklasse en als de beste organisatie-mannen- en vrouwen op te treden. Zij moeten hun mede-arbeiders in de vakorganisatie door hun overtuigingskracht en het voorbeeld van de politieke inzichten van de Partij overtuigen en hun een communistische opvoeding geven. Opportunistische opvattingen over de "neutraliteit" van de vakbeweging over het "weten van alle politiek" en het maken van een tussentelling tussen de politieke en economische strijd (Trade-Unionisme), schaden en ondermijnen de strijdkracht van de "Vakbeweging".

"De Partij acht het nodig de strijd voor de fusie van de E.V.C. met het N.V.V. onvermoeid voort te zetten, met het doel de vakbewegingseenheid op de grondslag van de vakverenigingsdemocratie en het behoud van de aansluiting bij het Wereldvakverbond te verwzenlijken. De weg daartoe leidt over de samenwerking der arbeiders van alle organisatie's in de bedrijven!"

"Het Partijbestuur is van mening, dat de E.V.C. een moeilijke, maar zeer belangrijke rol in de huidige situatie te vervullen heeft en daarom de actie's van de E.V.C. door de Partij en haar pers met alle kracht moeten worden ondersteund".

Zoals uit het bovenstaande blijkt kan er voortaan geen twijfel meer bestaan over de innige politieke verbondenheid van de C.P.N. met de Eenheids Vak Centrale. Ze wordt in het gedeelte van de jongste Resolutie betreffende de vakbondspolitiek zonder meer vastgelegd.

Aansluitende op vroegere mededelingen omtrent de spreiding van het E.V.C.-werk in afzonderlijke bedrijfsbonden kon worden waargenomen, dat alle congressen van laatstgenoemde bonden werkten volgens een schema, opgesteld door de landelijke E.V.C. Slechts in onbeduidende details kwamen nu en dan afwijkingen voor. In het kader van de structuurwijziging werd van 18 tot 21 November 1948 een congres gehouden van de bedrijfsgroep Transport-E.V.C. Als zelfstandige organisatie werd zij omgedoopt in Algemeen Bedrijfsbond Transport (A.B.T.). Gelijksoortige veranderingen o.a. ten aanzien van de organis

tie van E.V.C.-overheidspersoneel (B.N.O.P.), Textiel (ATEK), Chemische-voeding- en fabriekmatige bedrijven (Chevofa) en Tabakindustrie (A.B.T.I.), vonden inmiddels plaats.

In tegenstelling tot het in October 1948 gehouden congres van de B.N.O.P., waar Hennink brutaal tussenbeide was gekomen ter versteviging van de positie der communistische bestuurders, kenmerkte het congres van de transportarbeiders zich door kalmte en een goede geest. Hier was geen sprake van politieke scherpelijperij, van trucs en intimidati. De critiek werd in ronde woorden gebracht en aanvaard of afgewezen. Interne spanningen vielen hier, in contrast met het B.N.O.P.-congres, niet te bespeuren.

De congressen van de zelfstandig - verklaarde bedrijfsbonden der E.V.C. namen een aantal motie's aan inzake jeugdwerk, lonen en prijzen, vakbewegingsvrijheid, werkloosheidsverzekering, Wereldvakverbond en andere actuele problemen. Nieuwe gezichtspunten deden zich daarbij hoegenaamd niet voor. A.B.T. aanvaardde o.a. nog een motie inzake de vorming van vrouwengroepen, gezien het initiatief van de afdeling Den Haag. De vorming van zulke groepen werd belangrijk geacht en zou worden bevorderd met inachtneming van plaatselijke omstandigheden.

De verhouding van het kader der E.V.C. tot de bedrijfsbonden werd geïllustreerd door enige motie's, die met algemene stemmen waren aangenomen in een vergadering van het Amsterdamse kader der Eenheids Vak Centrale dd. 29 Dec. 1948. De 500 kaderleden spraken zich uit "tegen de koloniale oorlog "in Indonesië door de Nederlandse Regering "ontketend" en "verlangden terugtrekking van de troepen naar Nederland." Het zelfde gezelschap verklaarde zich in een tweede motie solidair met de lassers van de N.D.S.M. en met alle andere in strijd staande werkers. "De vergadering", aldus het slot van deze motie, "besluit alle bedrijfsbonden op te dragen "stakingen te organiseren voor loonsverhoging en ter ondersteuning van de strijd van de lassers bij de N.D.S.M."

Hier was dus geen sprake van de wenselijkheid, om stakingen te organiseren maar werd door het Amsterdamse kader der E.V.C. opdracht gegeven tot het voeren van zulke actie's.

X. ONAFHANKELIJK VERBOND VAN BEDRIJFSORGANISATIE'S.

De Eenheids Vak Centrale en bovengenoemd Verbond (zoals bekend tot voor kort genaamd Onafhankelijke Vakbeweging) voeren onderling felle strijd om ledenwinst. Aangezien beider financiële positie niet rooskleurig is, pozen zij aanhoudend te dingen naar de gunst van de arbeiders. Dit is vooral in Rotterdam gebleken, waar het O.V.B. in tegenstelling met de hoofdstad, van de twee nog de meeste aanhang heeft. Begin December deed het O.V.B. onder de havenarbeiders een pamflet verspreiden, waarin wensen en eisen vervat waren, die zich hoogenaamd niet onderscheidden van de desiderata van de E.V.C. Dit vlugschrift bleek achteraf alleen maar een propaganda-geslacht, teneinde de E.V.C. de wind uit de zeilen te nemen. Het O.V.B. wilde ook zodoende zijn ledental vergroten.

Na het bekend worden van het besluit der Nederlandse Regering om in Indonesië tot gewapende actie over te gaan, ploegden de O.V.B.-leiders ijlings overleg. Het bestuur van het Verbond trad nog dezelfde Zaterdagavond (18-12-48) in beraad om de mogelijkheden van stellingname tegen "de koloniale oorlog" onder het oog te zien.

Dezelfde nacht werden alle in Rotterdam woonachtige leden van de Algemene Raad, het Dagelijks Bestuur van de Plaatselijke Centrale en het Dag. Bestuur van de Bedrijfsorganisatie "Verkeer" tegen Zondagmorgen 9 uur in vergadering bijeengeroepen. Daar werd een motie geformuleerd, en besloten deze ook aan de vergadering van havenarbeiders, die enkele uren later bijeen kwam, ter beoordeling voor te leggen.

Met algemene stemmen werd deze motie door de havenarbeiders goedgekeurd en besloten werd om haar Maandagmorgen als pamflet in de haven te verspreiden, wat inderdaad in alle vroegte gebeurde.

In bedoelde motie werd een klemmend beroep gedaan op de Nederlandse arbeiders, op hun organisatie's en besturen, om, met terzijdestelling van alles wat hen scheidde, tot een gemeenschappelijk optreden te komen.

Men richtte zich daarbij in het bijzonder tot de arbeiders en de bestuurders van het N.V.V. en de bij het Verbond aangesloten organisatie's en herinnerde aan een vroeger gedane uitspraak van de heer C. v. d. Lende, hoofdbestuurder van het N.V.V., waarin hij zei dat, indien de Nederlandse Regering over zou gaan tot gewelddadig optreden tegen de Indonesische Republiek, de Nederlandse arbeiders daartegen met de hun ter beschikking staande machtsmiddelen zouden optreden.

Het verzoek van het O.V.B., om gezamenlijk actie te voeren tegen het optreden in Indonesië, was Zondag 19-12-48 per brief verzonden aan enkele andere vakorganisatie's, waaronder de aan het Verbond vijandige E.V.C.

Daarop kwam telefonisch antwoord van de E.V.C., omdat haar telegram van antwoord op grond van art. 14 van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 zou zijn gestuit. Namens het Bestuur der E.V.C. bevestigde Blokzijl dit antwoord nadien nog schriftelijk. Het behelsde o.m. volgend voorstel:

Als inzet tot boycot der transporten van Nederland naar

Indensiteit een proteststaking van 24 uur in havens te organiseren en daartoe een comité van arbeiders, werkzaam in havens, in te stellen.

Het E.V.C.-bestuur verwachtte daarop spoedig antwoord. Het greep deze geboden gelegenheid overigens gretig aan. Vermoedelijk zag het hierin, nog afgezien van een eventueel gunstig stakings-effect, een kans om het O.V.B. tevens een zware financiële last te bezorgen. Dit veer het geval, dat een 24-uurs-staking in de havens zich zou uitbreiden tot een actie van langere duur. In Rotterdam zouden immers veel meer leden van het O.V.B., dan van het E.V.C. uit de stakings-kas moeten putten, gelet op de grotere aanhang van het O.V.B.

Op Dinsdag (21-12-48) liet de E.V.C. reeds vroeg onder de Rotterdamse havenarbeiders een bulletin verspreiden. Daarin deed zij het voorkomen, dat zij mede namens het O.V.B. sprak en handelde. Aan een eventueel te ondernemen actie was echter geen bespreking met deelnemende organisatie's voorafgegaan. De Algemene Raad van het O.V.B. oordeelde zulks beraad nochtans noodzakelijk. Ook werd de basis E.V.C. - O.V.B. te smal geacht om met succes te kunnen optreden. Bovendien wilde de E.V.C. alles tot de havens beperken en dan zelfs nog de leiding der staking in handen van arbeiderscomité's leggen.

Hiermede scheef zij dus bij voorbaat alle verantwoordelijkheid en de eventuele verplichting tot geldelijke ondersteuning van zich af.

Het O.V.B. verwierp het E.V.C.-voorstel o.a. op de schriftelijk aan de E.V.C. kenbaar gemaakte overweging, dat tot dan toe alleen de E.V.C. reageerde op de oproep van het O.V.B. Alle mogelijkheden tot zo groot mogelijke deelname heetten nog niet volledig te zijn uitgeput. Daarom moest het O.V.B. deze gelegenheid, volgens het schrijven, nog even open laten. De basis voor actie werd als te smal aangeguid. De leiding van het O.V.B. had zich nadien op het standpunt gesteld, dat het voorgestelde geen zin meer zou hebben nu het N.V.V.-hoofdbestuur zich tegen protestactie's had uitgesproken.

Blijkens het bericht in "De Waarheid" van 21-12-48, aangaande de voorgenomen 24-urige staking in de havens, had men in C.P.N.-E.V.C.-kringen reeds rekening gehouden met de mogelijkheid van terugtrekken van het O.V.B., daar men het aldus besloot:

"Uit hetgeen thans door de O.V.B. onder leiding van A. v.d. Berg, op dit E.V.C.-voorstel zal worden geantwoord, zal blijken of het de O.V.B. ernst is met haar oproep of dat wederom van een manoeuvre sprake is".

Hiermede werd dus bij voorbaat alle verantwoordelijkheid voor het al of niet doorgaan der actie volledig en uitsluitend op het O.V.B. gelegd.

Dit deelde in zijn blad "Nieuwe Strijd" (3-1-49) mede, dat van afwijzing van actie zijnerzijds geen sprake was geweest. Stelling nemende tegen een later uitgegeven E.V.C.-pamflet, gaf het O.V.B. e.m. nog de volgende toelichting:

"Dat wij de arbeiders zouden willen wijsmaken, dat de besturen van het K.A.B. en C.N.V. er bij zouden komen is belachelijke onzin, temeer omdat wij alleen de progressieve organisatie's uitnodigden en dus het C.N.V. en de K.A.B.

"daar niet eens in hadden betrokken.

"Wij gaan door om het verzetsfront op ernstige, degelijke wijze uit te breiden en hopen binnenkort tot resultaat te komen".

De C.P.N. bleef de verantwoordelijkheid voor het niet doorgaan der havenstaking wijten aan het terugkrabbelen van het O.V.B. Zij vond het kennelijk nuttig om in verschillende bijeenkomsten van de partij daarop voort te borduren. Zo bijvoorbeeld te Gouda in een openbare debatvergadering der C.P.N. over Indonesië. J.H. van Bork merkte er o.a. op: "Toen de O.V.B. in Rotterdam tot actie wilde overgaan, waren wij natuurlijk bereid hiernaar mede te werken. Wij stelden de O.V.B. voor een 24 uur-staking in de haven te organiseren. Doch de scheurmaker Teun v.d. Berg wilde toen alleen mededelen: "wanneer in het gehele land alles werd stilgelegd. De medewerking van de O.V.B. was dus maar weer schijn".

Hier werd dus in een voor een ieder toegankelijke C.P.N. bijeenkomst niet eens meer de moeite genomen om nog enige afstand te bewaren tot de E.V.G. De C.P.N.-functionaris vereenzelvigde de partij volledig met de "politiek-onafhankelijke" V-keentrale.

XI. INDONESIE

In een circulaire van de Vereniging "Nederland-Indonesië" van ultimo October 1948, waarvan melding is gemaakt op blz. 29 van maandoverzicht No. 10-1948, heeft de vereniging verklaard, dat haar naastliggende taak was het Nederlandsche volk op te roepen "tot grote wakkerzaamheid om te voorkomen, dat "Nederlandse troepen worden gebruikt voor inmenging in de "binnenlandse aangelegenheden van de Indonesische vrijheids- "strijders".

Bij voorbaat werd hiermede nader het standpunt bepaald voor het geval de Nederlandse Regering niet besluiten tot een tweede politieke actie in Indonesië, want ook het Landelijk Bestuur al eerder had gewaarschuwd. Kort na de beslissing der Regering (18 December 1948) met het treffen van maatregelen tegen het terrorisme, inzonderheit in de "Republiek Indonesië", is door de vereniging een verklaring uitgegeven, luidende: "Het Landelijk Bestuur van de Vereniging "Nederland-Indonesië" geeft hierbij uitdrukking aan de gevoelens "van diepe verontwaardiging wegens het optreden van de Neder- "landse Regering door geweld van wapenen tegen de Republiek "Indonesië. Het Bestuur acht dit geweld ten eerste verwer- "pelijk en een bedreiging voor de vrijheid van geheel Indon- "nesië". Een of andere oproep aan de bevolking is hierna echter niet toegevoegd.

Verder werd aan de voorzitter van de Indonesische dele- gatie bij de Veiligheidsraad het volgende telegram verzonden: "De vereniging "Nederland-Indonesië" leeft intens mee met Uw "volk, wenst U wijsheid en kracht, hoopt op rechtvaardige "beslissing Veiligheidsraad".

Met het e.e.a. heeft de vereniging de lijn van haar anti- Regerings-gezinde activiteit doorgetrokken. Noch de talloze berichten over de terreur, waarvan in de eerste plaats de Inheemse bevolking de dupe is geworden, noch de uitvoerige uiteenzettingen van de zijde der Nederlandse Regering is voor de leden van het Landelijk Bestuur aanleiding geweest tot redelijker inzichten en het betrachten van enige objectiviteit.

Het aanstonds na de Regeringsbeslissing tot het treffen van maatregelen in Indonesië te Amsterdam opgerichte "Comité voor Vrede in Indonesië", genoemd op blz. 33 van maandoverzicht No. 11, heeft op 26 December 1948 daar ter plaatse met de vereniging "Nederland-Indonesië" een openbare vergadering belegd onder voorzitterschap van H.M. van Raadwijk, hoofd- redacteur van "Vrij Nederland", waar ongeveer 1000 personen aanwezig waren, onder wie enkele Indonesiërs. In een motie, gezonden aan de Regering en aan de Nederlandse en Internati- nale pers is geëist: staking van het vuren, vrijlating van de Republikeinse-regeringspersonen, het aanvragen van inter- nationale arbitrage en vaststelling van de datum waarop de Nederlandse troepen Indonesië zullen hebben verlaten.

Nadat genoemde motie bij acclamatie was aangenomen werden op verzoek - om de verbondenheid met de Indonesische vrienden en met alle volkeren tot uitdrukking te brengen - de twee eerste coupletten van de Internationale gezongen.

Het stellen van de hiervoor bedoelde eisen is alleen al verklaarbaar door het feit, dat vrijwel alle in het comité

zitting hebbende personen politiek zeer links georiënteerd zijn en zich dus niet verenigen met de beslissingen der huidige Nederlandse Regering.

Daar de actie van het comité, zoals het dit in een verklaring uitdrukt, geld kost, is aan sympathiserenden verzoekt om een geldelijke bijdrage. Adhansie werd verzoekt voor de inhoud der op 19 December 1948 uitgegeven verklaring, luidend: "Wij Nederlanders van verschillende godsdienstige en politiek overtuiging, wansen openlijk te verklaren, dat wij de militaire actie, die de Nederlandse Regering op 19 December 1948 heeft ondernomen, strijdig achten met de beginselen van het internationale recht, gevaarlijk voor de wereldvrede en noodelottig voor het welzijn van de volkeren van Indonesië en Nederland. Wij richten deze verklaring als een protest tot het Nederlandse volk, zijn regering en parlement en tot de organen der Verenigde Naties".

De werkzaamheid van het comité is niet beperkt tot Amsterdam; in Dordrecht bijv. is vanwege de plaatselijke afdeling een circulaire verspreid, waarin zeer links gezinde personen van uiteenlopende politieke richting aldus als ondertekenaars zijn opgetreden ("Kerk en Vrede", Vrije Socialisten, E.V.C. en Vlam-groep). In samenwerking met het Comité te Amsterdam zou, volgens een verspreid manifest, ook in Rotterdam gepoogd worden een dergelijk comité in het leven te roepen.

In de uitzendingen in de Nederlandse taal van Radio Moskou is nevens de uitvoerige communistische voorlichting over het ingrijpen in Indonesië ook melding gemaakt van de activiteit van het "Comité voor Vrede in Indonesië", waartoe bekende werkers van de Wetenschap en de Kunst van Nederland behoren, aldus een uitzending van 21 December 1948. Daarbij is vermeld, dat het comité zich tot de regering Drees heeft gewend "met de eis om de oorlogsoperatie's in de Indonesische Republiek te staken" en dat de oproep is ondertekend "door de bekende figuur uit de Partij van de Arbeid Ds. Buskes, door Prof. Danzig, de redacteur van het tijdschrift "Vrij Nederland" van Randwijk, Prof. Wertheim en anderen".

Tot de groepingen, die protest hebben aangetekend tegen meerbedeelde Regeringsbeslissing behoren ook meerdere hier te lande aanwezige verenigingen van Indonesiërs, kennelijk onder invloed van leiders der "Perhimpoean Indonesia" (P.I.). In een gezamenlijke verklaring van de "Perhimpoean Indonesia" (Amsterdam), de "Perkoempoelan Islam" (Den Haag) en de "Perusatocan Pendodock Indonesia" (Amsterdam) wordt verkondigd, dat het niet meer mogelijk is geloof te schenken aan de ernst van Nederland om mede te bouwen aan de "Souvereine Verenigde Staten van Indonesië in gelijkwaardig deelgenootschap met het Koninkrijk". De houding der Regering verraadt, naar het oordeel dezer verenigingen, het voornemen om het koloniale regime te herstellen.

De "Rockoen Pcladjar Indonesia" (Leiden) heeft ook een verklaring uitgegeven, waarin het Nederlandse volk en zijn Regering verantwoordelijk worden gesteld voor de "tragische gang van zaken in Indonesië".

Bij deze verklaringen is het echter niet gebleven. De reeds vroeger van P.I.- zijde aangewende pogingen tot bundeli

van de hier te lande gevestigde Indonesische verenigingen heeft men thans weten te bewerkstelligen. Opggericht is de "Gaboengan Perkoempoelan Perkoempoelan Indonesia" (Federatie van Indonesische verenigingen), bedoeld als een frontvorming tegen Nederland, waarbij als grondslag is aanvaard de onafhankelijkheidsverklaring van de Republiek Indonesië op 17 Augustus 1945. Tot genoemde federatie zijn toegetreden: de "Perhimpunan Indonesia" (Amsterdam), de "Perkoempoelan Pendoedok Indonesia" (Amsterdam), de "Perserikatan Keristan Indonesia" (Den Haag), de "Rockoen Peledjar Indonesia" (te Leiden), en het "Verbond van Indonesische Burgers" (Den Haag). Het is echter nog zeer de vraag of de leden dezer verenigingen tevoren zijn geraadpleegd over de toetreding. Er bestaan zelfs aanwijzingen, dat slechts een zekere groep leiders het c.c.a. heeft bewerkstelligd om nu van de gelegenheid gebruik te maken reeds eerder gekoesterd plannen uit te voeren.

Onder de aangesloten verenigingen komt, voor zover is gebleken, niet voor de "Gerakan Partai Indonesia Timoor" (de vereniging van Oost-Indonesische studenten) te Leiden.

Te Amsterdam is verschenen het eerste nummer (1 Dec. 48) van het in de Chinese taal gestelde maandblad "Hwa Chiao Tien Ti" (Chinese Emigrantenwereld). Naar vernomen werd, was het blad gedrukt bij de drukkerij-uitgeverij Heiermann & Co. Elandsstraat te Amsterdam - waar communistische lectuur wordt gedrukt - en is het in hoofdzaak bestemd voor Chinese emigranten over de gehele wereld. Behalve de namen van de vier redactieleden en van tal van medewerkers zijn in het eerste nummer ook genoemd de namen van de vertegenwoordigers te Nanking, Shanghai, Pangsua, Hongkong, Saigon, Batavia, Singapore, Parijs, Brussel, Berlijn, Londen, Genua, Rome, Washington, New York en San Francisco.

Het betreft dus, inderdaad een verspreiding van het blad over de gehele wereld. Bij wijze van inleiding is onder het opschrift "Ons Woord" een redactioneel artikel gewijd aan het doel van het blad.

Het hedendaags beeld van de volkeren van deze wereld is - aldus wordt betoogd - de strijd om vrede en vrijheid. Kortzichtige politici en militairen zijn echter bezig de volkeren naar de slagvelden te voeren. Dit alles in deze eeuw, welke de eeuw der "democratie" wordt genoemd, waarin het lot der mensheid zal zijn vrede of algehele ondergang. Als gevolg van egoïsme en subjectivisme is er een discriminatie van rassen en partijgeest ontstaan, waardoor onschuldige mensenbloed wordt vergoten.

In het verre en meer nabije Oosten vechten volkeren voor de verkrijging van hun vrijheid en onafhankelijkheid. In deze strijd vechten de volkeren vol vertrouwen voor hun ideeën met inzet van zo nodig eigen vlees en bloed. Tussen de Oosterse en Westerse landen van Europa is een kloof ontstaan en ondanks alle onderhandelingen is men niet in staat deze gapende kloof te overbruggen, doch wordt deze steeds groter. Door dit alles dreigt de vrede te worden verstoord, richt Mars reeds zijn scherpe zwaard op de herten der mensheid en wordt de mensheid door dit spel met de ondergang bedreigd. Uit de noodzaak van deze wereld-vel verschrikkingen is dit

(ons) maendblad geboren en willen wij trachten hierdoor te vormen een voor de wereldvrede strijdende legerscharc. Door het verkondigen van de waarheid en te streven naar rechtvaardigheid zal dit Kruistocht-leger strijden voor de vrijheid en het recht van de miljoenen Chinezcn overzee. Op deze wijze zal het slag leveren tegen corruptie, het zaaien van haat en nijd, iedere achterdocht van domme mensen en alle verdere factoren, welke aansturen op oorlog of verwoesting van het mensdom.

40 jaar geleden hebben vele Chinezcn onder de bezielende leiding van SUN YAT SEN, de vader der natic, effers gebracht en is er veel bloed vergoten voor de vrijheid en de glorie van de Chinese Republick. Bij het streven naar dit grote hoge ideaal hebben velen het leven gelaten. Het heeft er alle schijn van, dat deze officers toen tevergeefs zijn gebracht. Immers nadien werd het land herhaaldelijk geteisterd door verschillende oorlogen zonder einde en schijnt er geen voldoende macht of gezag aanwezig te zijn om aan dit alles een einde te maken en de onderdanen voldoende te beschermen. Door deze onmacht schijnt het ook niet mogelijk te zijn om de belangen van de Chinese emigranten te verdedigen of te beschermen, waardoor zij ten zcerste worden gedupeerd.

Als oorzaak hiervan wordt genoemd de oneerlijkheid van de vertegenwoordigers der Chinese Regering in het buitenland. Deze zouden hun taek te lichtvaardig opvetten en hoofdzakelijk hun eigen belangen op de voorgrond stellen, waardoor de belangen der emigranten op het tweede plan worden gesteld en verwaarloosd. Volgens de overtuiging der redactie is het voor deze emigranten zodoende niet mogelijk om buiten China zich door middel van de handel een behoorlijk bestaan te verwerven. Hieruit blijkt voldoende, dat het niet alleen noodzakelijk is de Chinese emigranten op te wekken zich aaneen te sluiten, doch hiertegen ook stelling te nemen en hun stem te verheffen.

Medegedeeld wordt verder, dat de redactie van het nieuwe blad vast besloten is, deze nalatige en onbekwame ambtenaren aan de kaek te stellen en zonedig strijd tegen hen te voeren, al zal dit ook een pennestrijd zijn. Hierbij zal echter geen "pardon" worden gegeven en zonder aanzien van personen gehandeld worden. In deze eeuw der "democratic" zal de redactie pal staan en opkomen voor de rechtmatige eisen en verlangens van het Chinese volk. Dit is voor haar niet alleen een dure plicht, doch zij ziet het ook als een hemelse roeping.

Opvallend is, dat het blad verschenen is op het tijdstij dat door de opmars van de communistische legers in China de positie van de huidige Chinese Regering meer en meer kritiek is geworden. Opvallend is ook, dat men zich niet uitspreekt voor of tegen het communisme.

Als adressen "voor Holland" zijn in het blad genoemd: van Eeghenstraat 84 en Postbox 385 te Amsterdam. Als vertegenwoordiger voor Den Haag is genoemd: Lee Kim Kuan (Chen Yee Li

15 Januari 1949.

XII. OVERZICHT DER STAKINGEN IN DECEMBER 1948.
Zie bladzijde 43.

V o l g n o.	Be- gin in vo- rige md.	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan- tal stakers aan.		De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan- tal arbeiders aan, dat in normale toestand werkzaam is.																														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30			
1			<u>35</u>																															
2							<u>200</u>																											
3																																		
4																																		
5																																		
6																																		
7																																		
8																																		
9																																		
10																																		
11																																		
12																																		
13																																		

totaal 4500 man waarvan 270 lersors.
 300 lersors 250 bovendien
 ruim 200 uitgeploten.

5, later op 22/12/19